Kırıkkalede de şubemiz kuruldu

M.K.E. tesislerinde çalışan işçilerden büyük bir kısmı Maden-İş Sendikasına üye oldular

Mak. Kimya Endüstrisi Kurumunda çalışan 7000 işçinin Maden-İş'e üye olması bekleniyor

MADEN-İŞ

Birlikten Kuvvet Doğar

YIL: 3 - SAYI: 72 ONBEŞ GÜNDE BİR ÇIKAR 31 ARALIK 1964 Perşembe FİYATI : 25 KURUŞ

2500 işçi ilk olarak üye kaydedildi

Uzun zamandan beri Kırıkkalede Makina Kimya Endüstrisi Kurumu fabrikalarında çalışan işçilerin önemli bir bölümünün isteği geçen hafta içinde gerçekleştirilmiştir. Bu iktisadî devlet teşekkülünde çalışan 13.000 i aşkın işçilerden her çeşit silâh, mühimmat, askerî ihtiyaçları karşılayan âletler, vasıtalar, makineler, yedek par

(Devamı 8. de)

Yeni Yılın bütün işçilere Mutlu olmasını dileriz

iş haftasının 45 saate indirilmesi için çalışılacak

Haftalık çalışma süresinin azaltılması için muhtelif memleketlerde çalışmalar yapılmaktadır. Bu suretle hem vatandaş sağlığı gözetilmekte, hem de vatandaşın iki tam günlük izin hakkı elde etmekle hafta sonu gezme, dinlenme ve eğlenme yoluyla daha bilgili daha görgülü olması sağlanmaktadır. Bu iki tam günlük dinlenme hakkının tanınması ile iç turizmin geliştirilmesi, yurttaşların haftalık izinlerini geçici zevk veren sosyal âfetlerle temasa geçmeyi önlemesi bakımından çok yararlı mütelâa edilmektedir.

Bu amaçla Turizm ve Tanıtma Bakanlığının bir tasarı hazırladığı ve hafta tatilini iki güne çıkaran bu tasarının Meclise verildiği bildirilmektedir. Sendikacıların bu tasarının

(Devamı 8. de)

Türkiye Maden — İş Sendikası Başkanı Kemal Türkler konuşma yaparken...

Genel Başkan Kemal Türkler yılbaşı mesajı yayınladı

1964 yılı Maden — İş için çok hareketli olmuştur.

Toplu İş Sözleşmeleri ile, üyelerimizin ücretlerini yükseltmeye ve daha iyi bir çalışma ve geçim şartı temin etmeye gayret ettik. İmkânsızlıklar içinde olmamıza rağmen, Anayasa ile tesbit edilmiş temel haklarımızdan vazgeçmedik. İşçi hakları karşısında dinlenen bir kısım işverenlere karşı grev hakkımızı kullandık.

Bunun yanında, teşkilâtlanma faaliyetlerimizi yürütmeye çalıştık, Ereğli, Adana ve Kırıkkale gibi önemli sanayi bölgelerinde teşkilât kurduk. Üyelerimiz daha da arttı. 28.000 in üstüne çıktı. Temsilcilik kadrolarımızı yeniledik. Genel Merkez teşkilâtını, iyi işleyen Daireler kurarak organize ettik.

(Devamı 8. de)

İşte yeni bir işçi grubu daha... Türkiye Maden — İş Sendikasının Kırıkkale Bölge Merkez Şubesine üye yazılmak için sıra bekliyor. Hepsi, yeni bir sendikacılık anlayışının gerçekleştirilmesi yolunda. İşçi haklarını savunan hür sendikacılık Kırıkkalede yeni bir başarı kazanacak...

Arçelik Grevinin İçyüzü

Arçelik grevi, işverenlerin hakları vermemek için ne yollara başvuracaklarının ve bu işte, çeşitli katların, bilerek ya da bilmeyerek, işverenlerin nasıl aracı olacaklarının pek iyi bir örneği olmuştur.

Sırasıyla anlatalım:

1 — Maden — İş Arçelik - ten ne para bakımından, ne de öbür bakımlardan öyle aşırı isteklerde bulunmmıştı. Fakat işveren, aman sendika işyerinde güçlenir diye bu haklı istekleri kabul etmeye bir türlü yanaşmadı. Tarafsız hakem kurulunun kararını kabul etmemesi bunun en iyi örneği değil midir.

2 — Bundan sonra kanuna karşı davranışlar başladı ve yürüdü gitti. Toplu iş sözleşmesi yapmak yetkisi Maden İş Sendikasında iken, işveren tuttu, sanki Türk kanunları ile alay edermiş gibi, yetkisi olmayan bir sendika ile toplu iş sözleşmesi imzalamaya kalktı. Bunda başarı gösteremedi.

3 — Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununa göre grev yapan işçilerin yerine

(Devamı 8. de)

Osmanlı Bankası Grevi Başladı

Bank — İşin dört işyerinde oylama sonucu almış olduğu grev kararlarından birisi 31 Aralık 1964 sabahından itibaren Osmanlı Bankası Merkez Şubesinde başlamış bulunmaktadır.

Bank — İş diğer 3 işyerindeki grevi bilahare yürürlüğe koyacaktır.

1964 Yılında 306 İşyerinde T. Sözleşme imzalandı

SÖZLEŞMELERDEN 18.369 İŞÇİ YARARLANDI

Uzun bir mücadeleden sonra elde edilen grev ve toplu sözleşme hakkını, Maden — İş Sendikası en iyi şekilde değerlendirmeye çalışmış ve bir çok gerçeklerin su yüzüne çıkmasını da sağlayarak işçilere geniş yararlar sağlamıştır.

Türkiye Maden — İş Sendikası toplu sözleşmeleri hem işverenlerle karşı karşıya geçerek imzalamış hem de işverenlerin üye oldukları işveren sendikalarıyla da müzakereler yaparak bu koldan da toplu sözleşme imzalamıştır. İlk zamanlarda Türkiye Maden — İş Sendikası toplu sözleşmeleri yürütmek için Genel Merkezde ayrı bir ekip bulundurmakla beraber Bölge Merkez Şubelerinin de kendi çevrelerinde sözleşme yapmalarına imkân verilmiş ve yetkilendirilenler çevrelerindeki işyerlerinde çalışan üyeler adına sözleşme imzalamışlardır.

(Devamı 8. de)

Maden — İş'in yeni Bölge Merkez Şubesine üye olmak için müracaat eden uyanık işçiler, Türkiye Maden — İş Sendikasının Kırıkkale Şubesi sekreterine üyelik işlemlerini yaptırırken görülüyorlar...

Mesleklere göre de İhtisas dairelerinin kurulması kararlaştı

Bu suretle emekçiler için daha verimli bir faaliyet düzeni uygulanabilecek

Toplu sözleşme yoluyla sendika - üye münasebetlerini daha olumlu hale getiren Türkiye Maden — İş sendikası, işçilerin ana meslek gruplarına göre eğitilmesi ve müşküllerinin giderilmesi konusunu ele almıştır.

Kendi mesleklerine göre çeşitli özellikte meselelerle karşılaşan Maden — İş üyelerini daha sıhhatli, daha az tehlike ile karşılaşan ve işlerini daha iyi şekilde yapabilen insanlar haline getirmek için bir çalışma programı hazırlanmıştır. Buna göre sendikada yeni yeni meslek daireleri kurulacak ve bu daireler kendi ihtisaslarına giren konularda araştırmalar yaparak teklifler hazırlayacaklardır. Böylece geniş bir endüstri alanını kapsayan Türkiye Maden — İş Sendikasının çalışma alanı ihtisas isteyen belli başlı meslek daireleriyle çok güçlü ve Batılı anlamıyla tam bir

(Devamı 8. de)

Beyaz Yakalılar için de Örgüt Kuruluyor

Fabrikalarda ve Sanayi müesseselerinde bürolarda çalışanların uzun süre «işçi» lerden ayrı mütalâa edilmeleri bu insanların kendilerini birer «işveren vekili» saymalarına yol açmıştır. Oysa; emekleriyle geçinen bu «beyaz yakalılar» gün geçtikçe «işçi» ler gibi emeklerinin karşılığını tam olarak alamadıklarını görmüş ve ayrı bir statüye tâbi olmalarına rağmen «işçi» den farksız muamele görmekte olduklarının bilincine varmışlardır.

Hele 275 sayılı kanun Bankalarda ve bürolarda çalışanların da sendikalar kurmalarına imkân verdikten ve 275 sayılı kanunla bu sendikaların toplu sözleşme yapmaları imkânı doğduktan sonra fabrikalarda çalışan «beyaz yakalı» ların bilince erdiği görülmeye başlamıştır.

Üretim araçlarına sahip olanların çeşitli kâr mekaniz-

(Devamı 8. de)

Ankarada Türk Traktör Fabrikasında yapılan toplu sözleşmede bulunan müzakere ekibi bir arada. Maden — İş Sendikası üyelerinin haklarını arayan Ankara ekibi ve anlayışla hareket eden işveren temsilcileri sevinçli bir anda...

Uluslararası Maden İşçileri Federasyonu Genel Sekreteri Adolphe Graedel İstanbula gelmiş ve Maden — İşin çalışmalarını yakından izlemiş ve müşahedelerini rapor halinde İcra Heyetine bildirmiştir. Resimde Genel Sekreter ve Maden — İşin Yöneticileri Yeşilköy hava alanında karşılama töreninde görülmektedir...

Devlete düşen ödevler ve işçilerin korunması

Kemâl SULKER
Maden-İş Basın Dairesi Müdürü

Anayasamız, devlete bir çok görevler vermekle hükûmetlerin yapacakları işlerin ... ni çizmiştir. Sosyal devlet kavramını getiren Anayasamız yıllardan beri haklarını alma yolunda mücadele eden yoksul halk tabakalarının ve işçi sınıfının kalkınmasını öngörmektedir. Bu yüzden sermaye çevreleri Anayasayı bir kıyıya itmek istemekte ve işçinin Anayasada yer alan haklarına sahip çıkmasını önlemek için de Anayasa haklarından söz etmemeyi yasa haklarından söz etmeyi uy... bulmaktadırlar.

Oysa işçilerin ısrarla üzerinde durması gereken haklar ve hürriyetler Anayasamızda olanca açıklığıyla yer almıştır. Bu hakların gerçekleştirilmesi ise işçilerin Anayasaya sahip çıkması ve Anayasa ilkelerinin uygulanır olmasına çalışmalarıyla mümkündür.

İşçiler niçin Anayasaya sahip çıkmalıdırlar?

Çünkü Anayasa kişiye, aileye mesleki gruplara önemli hakları tanımaktadır ... gerçekleştir... devlete ö... gelen işlemleri ... İnsan ... değil ... bilgisi kadar iş ve m... edinmek hakkına sahip olmalıdır.

O halde devlet, kişiye yapabileceği işi bulmakla görevlidir. Devlet kişinin bir meslek edinmesini sağlamak çarelerini araştıracak ve bulacaktır.

Meslek edinen kişi o meslek içinde gelişmek, yükselmek ve yeter; ölçüde ücret almak ister.

O halde devlet, meslek sahibinin gelişmesini kolaylaştıracak, ücretin arttırılmasını sağlayacak, bunu elde etme yolunda işçinin karşısına çıkacak engelleri aşmasına yardım edecektir.

İşçi, çalıştığı ve adil bir ücret aldığı süre içinde sağlığını koruyacak maddi ve manevi gücünün israf edilmesini önlemek is... ve bu haklarını savunur.

O halde devlet, işçiye sağlık emek gücünü koruma, emeğinin b... gitmesini önleme çabasında yardımcı olacak, onu koruyacak ortamı yaratacaktır.

İşçi elinde olmayan sebepler yüzünden mesleğinin ya da işini yapamaz hale gelirse yeni bir işe uymak isteğinde haklıdır.

O halde devlet, işçiler, veya meslek sahipleri ellerinde olmayan sebepler yüzünden işlerini yapamazlarsa onların yeni bir işe adapte edilmelerini gerçekleştirecektir.

İşçi, elinde olmayan sebepler yüzünden çalışamayacak duruma düşerse ne kendisi, ne de ailesi sefil ve perişan olmamalıdır.

O sosyal devlet, işçilere çalışamayacakları süre boyunca ailesiyle birlikte rahat bir hayat sağlamak zorundadır.

İşçi, kişi olarak ve bir meslek grubu topluluğu içinde ve bu topluluk birlikte öteki sınıf ve gruplara karşı iş ve meslek menfaatlarını koruyabilmelidir.

O halde devlet meslek menfaatini korumaya yarayacak şartları yaratmalıdır.

Sendikalar ekonomik ve sosyal müesseseler olarak kurulmalı ... yaşamalıdır.

O halde Devlet bu teşekkülleri koruyacak ve hürriyet içinde gelişmelerini sağlayacaktır.

Çalışan insan, insan haysiyetine yaraşır bir hayatı kavuşmalıdır.

O halde devlet, bunun gerçekleşmesi sebeplerini meydana getirecektir.

Kişi, ailesiyle birlikte rahat geçebilmesi ve refaha erişmesine yardımcı durumda bulunacak bir konuta sahip olmalıdır.

O halde devlet, her ailenin bir mesken sahibi olmasını mümkün kılmalıdır.

Kişi tek olarak da, topluca da çalışmamak, işi bırakmak hakkını kullanmalıdır.

O halde devlet, kişinin grev yapma hakkını tanımalıdır.

İnsanların iş bulamamaları halinde yaşamalarının garanti altına alınması gereklidir.

O halde devlet, işsizlik sigortası yoluyla ellerinde olmayan ... enlerle iş bulamayanları korumalıdır.

İnsanlar cinsiyetlerine, dinsel inançlarına, felsefi düşüncelerine, siyasi davranışlarına göre farklı muameleye tâbi tutulmamalıdır.

O halde devlet, hürriyet ve demokrasi rejiminin bekçiliğini yapmalıdır.

Bu düşünce dizisi arttırılabilir. Hemen hemen bu istekleri ve bu isteklere dayanan düşünceyi ... olarak şöyle belirtmek de mümkündür.

Devlet, halktan, emekten yana itici ve düzenleyici bir kuvvet, halk ihtiyaçlarını her alanda karşılamayı bilen bir yapıdır. Devlet ulusal gelirin hakçasına bölüşülmesini sağlayacak şartları hazırlamak zorundadır. Daha başka bir deyimle devlet, kişinin hak ve hürriyetlerini, fert huzuru, sosyal adalet ve hukuk devleti ilkeleriyle bağdaşamayan bütün ekonomik, politik ve sosyal engelleri kaldırmakla görevlidir.

Şimdi işçinin içinde bulunduğu ...tlara bakalım; aldığı ücrete bakalım; oturduğu semte ve başını soktuğu eve bakalım; giyimine, kuşamına bakalım; işsiz kaldığı vakit nasıl geçindiğine bakalım; hastahane kapılarındaki sızlanışına ve beden yapısına, sağlık durumuna çoluk, çocuğunun nasıl büyüdüğüne ve kaç yıl yaşayabildiklerine bakalım.

Göreceğimiz manzara, ortaya çıkaracağımız gerçekler fecidir, çünkü uygar uluslar seviyesine çıkmayı ilk amaç sayan Atatürkün Türkiyesi bugün bu kadar acınacak ve bu kadar ihtiyaçlar içinde kıvranacak duruma düşürülmüştür. Bunu yapanlar, Atatürkün vefatından sonra hükûmet yönetimini ellerine geçiren sınıfların temsilcileridir, varlıklı kişilerdir.

Bu çıkmazdan kurtulmak için Anayasa ilkeleri hükûmete hal

Devamı 6 da

Uluslararası Maden İşçileri Federasyonu İMF. nin başarılı Genel Sekreteri Bay Graedel, Ankarada Maden - İş lokalinde işçilere hitabederken, yanında Maden — İş Başkanı Kemal Türkler görü üyor...

Maden — İşin son Genel Kurul toplantısında Çalışma Bakanı Bülent Ecevit, Türk — İş Başkanı Seyfi Demirsoyda bulunmuş ve kongre çalışmalarından büyük memnunluk duymuşlardır. Resimde Maden - İş kongre delegeleriyle Çalışma Bakanı Bülent Ecevit ve Türk — İş Başkanı Demirsoy bir arada...

Türkiyede yoksul halkın durumu

Sina PAMUKCU
MADEN - İŞ HUKUK MÜŞAVİRİ

Türkiye'de bir yıl içinde tarım, tecim, devlet hizmetleri ve benzeri gibi çeşitli işkollarında yaratılan malların ve yapılan hizmetlerin karşılığında, bu işlere katılanların eline geçen gelirin tümüne birden ulusal gelir denir.

Türkiye'de 1962 yılında toplam ulusal gelir 45 milyar lirayı bulmuştur. Adam başına düşen miktar da yılda, Türkiye'de 1600 lira civarındadır.

Türkiye'de gelir yaratan işlere katılma nasıl olmaktadır? Bazılarımız üretime emeğimiz ile katılırız. Ve buna karşılık «ücret» alırız. Bazılarımızın ise elinde birikmiş para ya da tarla, bina makina gibi mallar vardır.

Birikmiş para kullanılmak üzere başkalarına verilince, hiç bir emek karşılığı olmadan alınan paraya «faiz» denir. Elde bulunan mallar başkalarına verilince, hiç bir emek karşılığı olmadan alınan paraya «kira» denir. Çalışanların emeğini, çeşitli malları ve birikmiş parayı bir araya getirerek üretim yapıp para kazananların eline geçen paraya da «kâr» denir. İşte emek karşılığı alınan ücret, emek karşılığı olmadan alınan faiz, kira ve kârların bir yıllık toplamına ulusal gelir diyoruz.

BİR ÜLKENİN ZENGİNLİĞİ NASIL ÖLÇÜLÜR?

Bir ülkenin zenginliği salt ulusal gelirin çok olmasıyla ölçülmez. Adam başına ortalama gelir nedir ve ulusal gelir çeşitli gruplar arasında nasıl dağılıyor bunu bilirsek, o ülkenin durumunu da anlamış oluruz.

Türkiye'de ulusal gelir artmaktadır fakat nüfus daha da arttığından zenginleşme yerine, fakirleşme olmaktadır. Yani, 100 kişinin birlikte 100 lira yarattığını örnek alırsak 200 kişi 150 lira yaratınca, hatta 200 lira yaratınca, Bu artış bir şey demek değildir. Çünkü nüfusda artış olmuştur.

Bir de, toplumdaki çeşitli gruplar arasında (işçi, memur patron, tarımcı, v.s.) gelir nasıl dağılmıştır ona bakalım. Bu çok önemli bir iştir. Toplam ulusal gelir çok yüksek olsa bile, bir kaç kişinin elinde toplanmışsa, halkın gelir seviyesi düşük demektir.

Kralları zengin, kendileri fakir biz çok toplum vardır.

Türkiyede ulusal gelirin dağılışı çok kötüdür.

Türkiye'de toplanan yüz liranın 100 kişi arasında bölüşüldüğünü kabul edelim. Bugünkü duruma göre, 100 liranın 45 lirasını yalnız ve yalnız 2 kişi elinde toplamaktadır. (Büyük çiftçi, tüccar ya da fabrikatör) 35 lirasını 28 kişi almaktadır. (Orta çiftçiler, memurlar ve işçiler). 20 lirasını 70 kişi almaktadır. (Tarım işçileri, küçük çiftçiler).

Bu ne demektir?

Köylünün sofrasında bir baş soğan, işçinin kinde zeytin - ekmek, memurunkinde simit - çay, toprak ağasının sofrasında rakı, kuzu çevirmesi, baklava ve patronun sofrasında şampanya havyar, istakoz, kapısında Kadillak demektir.

Bu durumu düzeltmek için ne yapmalıyız?

1 — Fazla toprakları, topraksız köylülere dağıtmalı ve onlar da bu topraklar bizim malımız diye var güçleriyle çalışıp hem kendilerine, hem de Türkiyeye yararlı olmalıdırlar. Köylünün sofrasındaki bir baş soğan yerine, doğru dürüst yiyecek bulunmasının başka yolu yoktur.

2 — Zenginlerin vergi kaçakçılığı önlenmeli, verginin vatandaşlar üzerindeki yükü ödeme güçlerine göre ayarlanmalıdır. Yoksa, işçinin sofrasındaki zeytin - ekmek; memurunkindeki simit - çaydan başka türlü kurtulunmaz.

3 — İşçi bugün emeğinin karşılığını alamamaktadır. Günde 8—10 saat çalışması karşılığında ürettiği malın değerinin ancak, bir - iki saatlığının karşılığını alabilmektedir. Fabrikatörler, fabrikanın modernleştirip, yeni makinalar getirip, yeni idarecilik yollarını bulacaklarına, işçinin ücretini düşürüp zengin olma yolunda ilerlemektedirler.

Ücretlerde zaman zaman bazı zamlar görülür fakat bu zamlar işçinin satın aldığı malların fiyatlarındaki artışlardan az olduğundan, işçi yine zararlı çıkar. Çünkü eline geçen para karşılığında satın alabileceği malların sayısı azalmış olur.

Türkiye'nin Ekonomik ve Sosyal durumu isimli kitapçıkdan yararlanılarak yazılmıştır.

Maden — İşin teşkilâtlanma çalışmalarını dikkatle izleyen Türk — İş Başkanı Seyfi Demirsoy, Türk endüstrisinin bel kemiği Karabük'ün işkolumuzdaki üyelerinin gayretli Başkanı Ahmet Çehreli ve Sendikanın Genel Başkanı Kemal Türkler tam bir anlayış içinde bir arada...

Genel Başkanvekili Kâzım Narmanlı Teşkilâtlanma amaçlarını anlatan bir konuşmasını yaparken ve bir an önce teşkilât yapısını daha etkin hale getirmeyi amaç bilen dinleyiciler...

Ziraî Donatım Kurumuna ait İstanbul işyerinde yapılan toplu sözleşmeden sonra sevinç içinde bulunan işçiler (ortada), işvereni ve sendikayı temsilen yapılması kararlaştırılan konuşmayı yapan yetkililer (iki tarafta) konuşmalarını yaparlarken görülüyor.

Maden-İş 1965 yılı Basın-Yayın programı

Eğitim çalışmalarının bir dalı olarak mütalea edilen basın - yayın hizmetlerini daha etkili ve programlı hale getirme amacı güden Türkiye Maden-İş sendikası 1965 yılı için çalışma programını hazırlamıştır.

Maden - İşe göre yayın yapmak, üyelerinin her zaman ve her isteklerine yerine kendilerini ilgilendiren konuları rahatça bilmelerine yardım eden bir faaliyettir. Gazete, dergi, broşür, kitap, her zaman sendika üyelerinin rahatlıkla baş vuracakları bilim ve öğretim kaynakları olacaktır. Bu bakımdan 1964 yılı çalışmalarının tecrübeleri ile 1965 yılında daha kesif ve programlı bir çalışma uygulanacaktır.

1964 yılında basın bültenleri yayınlanmış bültenler 2500 sendika temsilcisine muntazaman, gönderilmiştir. Bu arada ihtiyaç duyulan anda Maden - İş Gazetesi çıkarılmış ve parasız olarak üyelerine gönderilmiştir. Bu suretle sendikanın karşılaştığı meseleler ve yaptığı işler, belli tarihlerle olmasa bile belli bir anlayış içinde üyelere duyurulmuştur. Ayrıca İşçi Postası gibi çalışma hayatının olaylarını izleyen meslek gazetesi, münderecatının önemine göre bol miktarda alınarak üyelere verilmiştir.

1965 yılı çalışmaları çok daha değişik şekilde ve üyelerinin mutluluğunu amaç bilen bir anlayışla yapılacaktır. Şimdiden hazırlanmış bulunan basın - yayın programı şudur :

Şimdiye kadar Maden - İşten Haberler şeklinde yapılan bülten yayınları daha mütekâmil bir hale getirilecektir. Kanuni bütün formaliteleri yapılarak Maden-İşten Haberler Ajansı (Maha) nın imtiyazı alınmış, sahip ve sorumlu yazı işleri müdürü tesbit edilmiştir. Bu Ajans, yalnız Maden — İşe ait haberleri vermiyecek, bütün işçi hareketlerini izleyecek ve bu yolda yayın yapacaktır. Maha'nın yayınına 1965 yılının ilk 10 günü içinde başlanacaktır. Özel kâğıtları bastırılmıştır.

Maden — İş gazetesi her ayın 1. ve 16. günü muntazaman yayınlanacaktır. Gazete her bakımdan orijinal haber, yazı ve resimlerle çıkacaktır.

Her üç ayda bir ORTAD adlı bir dergi yayınlanacaktır. Bu dergi kendi meselelerimizle ilgili incelemeleri yayınlayacak, Anayasa ilkelerinin uygulanır hale getirilmesi için gerekli çalışmaların neler olması gerektiğini belirtecek ve işçilerin insanca yaşamaları; ulusal gelirden hak ettiği payı sosyal adalete uygun ölçüler içinde alabilmesinin yollarını araştıran yazılara yer verecektir. Bu arada geçinme endekslerinin tahlili, maliyet hesapları, iş emniyeti, grev uygulaması, kanunların tenkidi ve benzeri konuları bilim açısından inceleyen kaliteli bir dergi olacaktır.

Her ay sonunda Maha'nın özel bir yayını olacaktır. Bu yayında geçen bir ay içinde işçileri ilgilendiren her konuya yer verilecek, olayların yorumu yapılacaktır. Bu suretle yıl sonunda 12 Maha özel sayısı o yılın Almanağı haline getirilebilecektir.

Basın - Yayın dairesi her ay

Devamı 7 de

Maden - iş'in Teşkilâtlanma Çalışmaları

Üç kişilik bir Hazır Kuvvet Ek bi kurulacak

İşçilerin teşkilâtlanma çabaları çok eskidir. Buna rağmen henüz kesin bir teşkilât yapısı bütün Türk sendikacılarınca benimsenmemiş ve her işkolunda değişik tipte teşkilât yapısı denenmiştir. Türkiye Maden — İş Sendikası, Millî sendika tipinin üyelerin menfaatleri açısından daha olumlu olduğu kanısıyla çalışmıştır. O kadar ki yaptığı çalışmalar, kardeş sendikalarca da izlenmiş ve beğenilmiş, kendi bünyelerini de Maden — İşin uygulamaya başladığı millî sendika tipine göre değiştirmişlerdir.

Türkiye Maden — İş Sendikası 30 Mart 1963 te teşkilâtlanmaya yeni bir hızla başlamak için bir Teşkilâtlanma Dairesi kurmuş ve bu Dairenin başına Genel Başkan vekili Kâzım Narmanlı'yı getirmiştir. Teşkilâtlanma Dairesi başarılı çalışmalarını 1964 te daha da arttırmış ve sendika temsilciliği müessesesini canlı bir program yapısına kavuşturmuştur. İşyerlerinde öğle paydoslarında işçilere omuz omuza yapılan toplantılar, tam bir anlayışla devam eden sohbetler sendika ile işçi arasındaki bağlılığı güçlendirmiş ve temsilcilerle daimî temas için her temsilciye sendika yayınlarının gönderilmesi ve mektuplaşma düzeni kurulmuştur.

Hızla devam eden teşkilâtlanma ve teşkilâtı tabana oturtma, temsilcilerle işbirliğini sürdürme çabaları 22 Mayıs 1963 te zarurî bir duraklamaya uğramıştır. Çünkü İstanbulda Sıkıyönetim ilân edilmiş ve her türlü toplantılar yasaklanmıştır. 1964 yılının Haziran sonlarına kadar süren bu Sıkıyönetim, Teşkilâtlanmayı duraklatmıştır. Ancak Sıkıyönetimin kalkması üzerine, yeni çıkan sendikalar ve toplu sözleşme kanunlarının yeni ihtiyaçlar doğurması, Teşkilâtlanma Dairesinin çalışmalarını bir nebze olsun yavaşlatmış, ancak sendika temsilcileri ile sıkı bağlara asla dokunulmamış, hatta yeni şubeler kurulması ve mevcut şubelerin güçlendirilmesi işleri başarıyla yürütülmüştür.

Genel Yönetim Kurulu, Teşkilâtlanma Dairesinin kadrolarına da techiz için Antalyada yaptığı Temmuz 1964 toplantısında da önemli kararlar almıştır. Teşkilâtlanma Dairesi Başkanı, bir Daire Müdürü, bir sekreteri ve üç kişilik Hazır Kuvvet Ekibi ile donatılacaktır. Bu Bu suretle hangi Bölgede teşkilâtlanma ile ilgili bir olayla karşılaşırsa Hazır Kuvvet Ekibi oraya koşacak ve müşkülleri yenmeğe, doğan ihtilâfları değerlendirmeye çalışacaktır. Bu programın 1965 yılında gerçekleşmesine önem verilecektir.

YENİ ŞUBELER

Kendi işkolumuzdaki bütün işçilerin kendilerinin kurmuş olduğu Türkiye Maden — İş Sendikasında toplanmaları amacının gerçekleştirilmesi yolunda 1964 yılında önemli başarılar elde edilmiştir.

Karadeniz Ereğlisinde yeni bir Demir ve Çelik endüstrisinin kurulması kararı üzerine bu bölgeye önem verilmiştir. Ereğlide bir kısım işçi kardeşlerimizin kurmuş oldukları Çelik — İş adlı sendika küçük bir varlık olarak kalmanın zararlarını görecek güçlü bir sendika veya federasyonla işbirliği yolunda çalışmalara geçmiştir. Bir Federasyon, müstakil sendika olarak kendilerine bağlanılması görüşü ile hareket ederken, Türkiye Maden — İş Sendikası da daha zor görünen teklifi yapmıştır:

Sendikanızı feshederek Türkiye Maden — İş Sendikasına katılma kararı alınız, biz burada bir Bölge Merkez Şubesi kuracağız.

Çelik — İş Sendikası yöneticileriyle ve üyeleriyle yapılan görüşmeler beklenen randımanı vermiş Çelik — İş Sendikası Kongresinde Türkiye Maden — İş Sendikasına üye olma ve sendikalarını feshetme kararı almışlardır. Bunun üzerine Ereğli Bölge Merkez Şubesi yeni bir binada yeni bir hamle ile çalışmaya başlamış, Ereğli, Demir ve Çelik Fabrikaları ile toplu sözleşme yapacak kadar güce kavuşmuştur.

Adanada bir Bölge Merkez Şubesi kurulması ve bu şubenin Güney Bölgesinin teşkilâtlanmasına öncü olması kararı uygulanmış ve Adana Bölge Merkez Şubesi, dar kadrolu bir kuruluş olmakla beraber başarılı toplu sözleşmeler yapacak kıvama gelmiştir. Kırıkkalede yeni kurulan Bölge Merkez Şubesiyle birlikte 13 Bölge Merkez Şubesiyle çalışan Maden — İş Bölge temsilcileriyle bu 13 Merkez Şubesinin yardımcıları ve Teşkilâtlandırıcıları olarak hizmetleri geliştirilmektedirler. 1965 yılında çalışmalar şu yönlerde geliştirilecektir:

1 — Bölge Merkez Şubelerini daha da güçlendirmek.

2— İstanbuldaki Bölge Merkez Şubelerinin arasında ortak teşkilâtlanma komitesini vücude getirmek.

3 — Her işyerinde üçer kişilik teşkilâtlanma ekibi yapmak.

4 — İşyeri teşkilâtlanma ekipleri arasında Bölge üst kurulunu meydana getirmek.

5 — Teşkilât organlarını işçinin kendi haklarına ve kendi hürriyetlerine sahip çıkaracak eğitim çalışmalarında yapıcı ve uygulayıcı bir kadro gücüne kavuşturmak.

Bu çabalar, işçileri Türkiye Maden — İş sendikasının lu sözleşmeler yapacak seviyeye ulaşmaktır. Bu çabalar, kendilerine «işçi» sıfatını takan kukla sendikaları muhatapsız bırakabilmek amacını da kolayca gerçekleştirecektir. bilinçli üyeleri hâline getirmek ve teşkilât yoluyla güçlü top

Kırıkkalede çalışan Maden — İş üyesi olacak işçilerin teşkilâtlanmasını başarı ile yürüten Türkiye Maden — İş Sendikası Genel Başkan Vekili Kâzım Narmanlı, Silâhdarağa Bölge Merkez Şubesi Başkanı Şinasi Kaya ile, Kırıkkale M. K. E. K. işçilerinden seçkin bir grup bir arada...

Maden - iş'in çok önemli teşebbüsü:

Sendika üyeleri taksitle ve maliyet fiyatına mal alacak

İşçi teşkilâtlanmasının önemli bir yanı şimdiye kadar işçi sendikalarınca ihmal edilmiştir. Türkiye Maden — İş Sendikası 1965 yılında bu eksiği gidermeğe ve işçilerin kooperatifler yoluyla da teşkilâtlanmasını gerçekleştirmeye karar vermiştir.

Yapılan araştırmalar bir mahalle bakkalının, bir semt manavının ayda en az 2500 lira kazandığını ortaya çıkarmıştır. Bu paralar elbette ki bakkaldan, manavdan yapılan alış - verişlerle sağlanmaktadır. Hele radyo, teyp, buzdolabı, çamaşır makinesi, karyola, somya çeşitli mutbak eşyası, soba, gazocağı gibi benzeri tüketim mallarını satanların kârları ayda 7000—8000 lira arasında tahmin edilmektedir. Bu kârlar toptan eşya alınırken ödenen para ile, perakende satıştan alınan para arasındaki farktan doğmaktadır ve işçiler gibi, memurlar gibi tüketiciler bu satıcıların kârlarını sağlayan insanlar olmaktadır.

Şu halde işçilerin ihtiyaçlarını, işçi sendikası bir teşkilât kurarak sağlamaya çalışırsa işçinin satın alma gücü artacak, bir bakıma hem ucuz mal alacak, hem de en iyisini alma imkânına kavuşacaktır.

Bu gerçekleri göz önünde tutan Maden — İş Sendikası, 1965 yılında bir Tüketim Kooperatifi kuracaktır. Kooperatif yalnız Maden - İş sendikası üyelerine satış yapacak ve her malı, imalâtçısından toptan fiatına, hattâ bazan daha da ucuza sağlayacak ve üyelerine taksitle satacaktır. Taksitle peşin satış arasında hiç bir fark olmayacak, taksitçilik yaparak aşırı kâr peşinde koşanlara karınca kararınca da savaşmış olacaktır.

Bu tüketim kooperatifi ilk olarak kendi işkolumuzdaki imalâtı satmaya başlayacaktır. Türkiye Maden — İş Sendikasının toplu sözleşme yaptığı müesseselerin mamulleri üyelerimize maliyete yakın fiatla ve taksitle satılacaktır. Böylece radyo, pikap, teyp, buzdolabı, çamaşır makinesi, sıhhi tesisat malzemesi, mutfak eşyası, masa sandalya, karyola, somya, çatal, bıçak ve benzeri mamuller kolayca ödenecek taksitle uzun vadeli olarak üyelere satılabilecektir.

Kısa bir deneme ve kuruluş devresinden sonra her türlü gıda maddelerinin ve bakkaliye çeşitlerinin de toptan temini imkânları araştırılacak, Ordu Mensupları Kooperatifi gibi bir teşkilât, Türkiye Maden — İş mensuplarının hizmetinde olacaktır. Toplu sözleşme yapılan işyerleri işçilerimiz, taksit borçlarını işveren muhasebesinden kestireceklerdir. Zira toplu sözleşmelerde, bu husus düşünülerek hüküm konulmuş ve işverenin sorumluluğu olarak bu gibi taksitleri kesme hizmeti işverenlerce kabul edilmiştir. Bu yoldaki çalışmalarımız elbette işverenlerimizi de memnun bırakacaktır. Çünkü onlar da araya giren satıcıların malları pahalandırdığını ve işçinin alım kabiliyetini daralttığını, satışların azaldığını bilmektedirler.

Bu bakımdan Türkiye Maden — İş Sendikasının teşebbüsünü memnunlukla karşılayan işverenler Sendikaya şimdiden 800.000 liralık bir kredi sağlamışlardır. Sendika da 100.000 liralık bir fonla bu işe başlayacaktır. Temin edilen kredi ve ayrılan fon, bütün Maden — İş üyelerinin ihtiyacını bir anda karşılamaya elverişli olmadığı için bu kooperatiften yararlanma üyelerin sendika aidatını ödeme mikdarlarına göre düzenlenecektir. İlk olarak, dinlenme Kampında olduğu gibi sendikaya ayda bir gündelik tutarında aidat verenler, sonra da en yüksek aidat nisbetinden başlamak üzere öteki üyeler kredili ve iki yıl taksitli satışlardan istifade edeceklerdir.

Ereğlide Demir Çelik Fabrikalarında çalışan işçiler adına yapılacak toplu sözleşme müzakerelerine katılan sendika ve işveren temsilcileri bir masa başında, MESS'in de temsilcisinin katılmasıyla görüşmeleri yürütmektedirler. Ocak ayında sözleşme müzakereleri hızlandırılacaktır.

İşçilerin çalışırken sağlık ve güvenliği konusunda kararlar

IMF.nin verdiği kararların Türkiyede de uygulanması için bir program hazırlandı

İşte sağlık ve iş güvenliğinin korunması Türkiye Maden — İş Sendikasının başta gelen isteklerinden biridir. Onun için bağlı bulunduğu üst kurul olan İMF de bu konulara büyük önem vermiş ve hatta bu yolda bir karar da almıştır.

Viyanada yapılan IMF. kongresinde varılan kararda şöyle denilmektedir:

1) Yorulmak bilmeyen çaba, hayret verici teknolojik gelişme sayesinde verim alabildiğine artarken, çalışanların hayat ve sağlığına hiç önem verilmemekte, çoğunluk gerekli güvenlik tedbirleri düşünülmektedir.

2) Bütün sendikalar, hem kanun, hem de toplu sözleşme yollarıyla üyelerinin sağlık ve güvenliğini koruma yollarını aramalıdırlar.

3) Sağlık ve güvenliğin korunması konusunda işverenlere ve hü..netlere daha büyük sorumluluklar düşmektedir.

4) İşverenlerin işte güvenliğin üretimin ayrılmaz bir parçası olduğunu kabul etmeleri gerekir.

5) Kazaların çok yüksek olduğunun ortaya çıkması iş idaresinin kötü ellerde olduğunu göstermektedir.

6) Değişen üretim ve çalışma şartları ile ilgili olanlar genel sağlık korunması ve kazaları önleme incelemelerine önem vermelidirler.

7) Modern üretimin sinir sistemi üzerinde artan baskısı sonunda günde sekiz saatten fazla çalışıldığı takdirde gerekli molalar verilmezse yorgunluk başgöstermekte ve bunlar sağlığa zarar vermektedir. Bunun sonucu olarak da kazalar artmaktadır.

8) İşin hızı sınırlandırılmalıdır ki, işçilerin sağlık ve güvenlikleri tehlikeye girmesin... İMF bu hususta ısrar eder,

9) Üretim tesis ve makinelerinin plânlama safhasında gerekli koruyucu tedbirler hesaba katılmalıdır ve İMF bunu ister.

10) Sağlığın korunması ve kazaların önlenmesiyle ilgili kanun ve nizamnameler, vakit geçirilmeden genişletilmeli ve modern iş hayatına uydurulmalıdır.

11) Bu gibi nizamnamelere, aksine hareket edildiği takdirde ne gibi ceza verileceği de tesbit edilmelidir.

12) İşyerlerinde daha çok sayıda sanayi doktarlarının hizmete girmesi şartları hazırlanmalıdır.

13) Eğitim müesseselerinde ve üniversitelerde öğretim konusu olarak sanayi tababeti dersinin konulması gereklidir.

14) Sanayi ve işyeri çapında, işçilerin ve sendikalarının da katılması ile iş güvenliği organları kurulmalıdır.

15) Sendikalara da danışılarak her işyerinin yeterli biçimde gözden geçirilmesi vazgeçilmez bir şarttır.

16) Kaza ihtimalleri ve Güvenlik tedbirleri yönlerinden daha iyi öğretim ve eğitim her işyeri için şart olmalıdır.

17) Pislik, toz, gürültü, asit ve dumanların çeşitli zararları arasında özellikle bütün dünyada döküm sanayiinde silikoz hastalığının hergün biraz daha artmasına sebep olmaktadır.

18) Eldeki bütün imkânlarla bu korkunç meslek hastalığı ile radikal bir mücadele açılmalıdır.

19 Hem kuartz ve kuartz taşıyan disklerin kullanılmasının önlenmesi, hem de havanın mekanik emme ve havalandırma yoluyla temizlenmesi usulleriyle iş güvenliği tedbiri alınmalı ve toz kontrolüne geçilmelidir ki havada kalan tehlikeli ve zarar verici toz tabakaları kalmasın.

20) Döküm yerlerinde çalışan bütün işçiler muntazam zamanlarda ve mecburi olarak Genel silikoz muayeensinden geçirilmelidirler.

21) Bütün ülkelerde silikoza tutulan işçilere özel tazminat ödenmelidir.

22) İşçilerin sağlığının korunması için işyerlerinde gürültü kontrol altına alınmalıdır.

23) Bütün hür sendikalar, işverenler, hükûmetler ve iş sağlığı müesseseleri sıkı işbirliği yaparak bütün sağlık tedbirleri ve kazaların önlenmesi konularında birlikte çalışmalı ve durmadan insanlığa yaraşır, kaza tehlikelerinden uzak şartları her işyerinde sağlamağa çalışmalıdır.

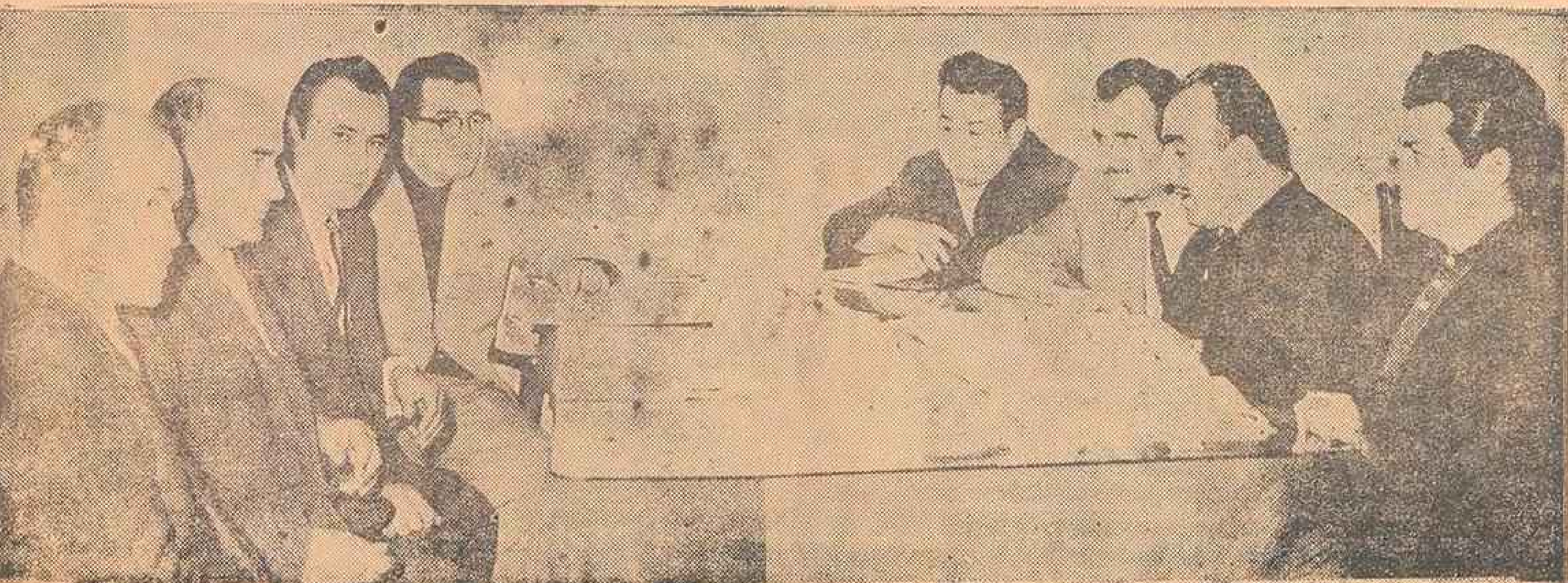
24) Ulusal tedbirlerin üstünde uluslararası çalışma teşkilâtının ... yıllarda sağlığın korunması, kazaların önlenmesi bakımından sağlamağa çalıştığı tedbirlere dikkati çekeriz.

25) İMF çeşitli ülkelerdeki kanun ve toplu sözleşmelerdeki hüküm ve satandartların her zamankinden daha iyi hale gelmesi için bütün gücünü sarfetmeye kararlıdır.

Yukarıda belirtilen bu 25 ilkeye Türkiye Maden — İş Sendikası bir İMF. üyesi olarak her sendikadan daha çok dikkate kendini mecbur tutmakta, ayrıca iş şartlarımızın mahiyetini iyi bilen bir sendika olarak da Türk halkının refahı ve sağlığı açısından en az bu maddelerde belirtilen hususların gerçekleşmesine var gücüyle çalışmaktadır.

Demiryolu işçilerine zam verildi

Devlet Demiryolları İşletmesi ile Demiryol İşçi Sendikaları Federasyonu arasında toplu sözleşme görüşmeleri sırasında ortaya çıkan ve geçen Ağustostan beri tam grem ilânı dahil çok çetin safhalar geçirerek süregelen ücret ve sair haklar uyuşmazlığı nihayet önceki gün Hükûmetin işletmeye malî imkân sağlamasıyla halledilmiş ve taraflar başlıca olarak ücretlendirme konusunda bütün işçi ücretlerinin görüşmelerin kesildiği 1/8/1964 tarihinde 31.12.964 tarihine kadar çalışılan her saat başına 20 kuruş 1 Ocak tarihinden itibaren de bu saat ücretini n30 kuruş arttırılması esası üzerinde tam bir anlaşmaya varmışlardır.

Karabük Demir Çelik Fabrikası işçilerinin haklarını toplu sözleşme ile garanti altına alan Maden — İşin Karabük Bölge Merkez Şubesi Başkanı Ahmet Çehreli ve yönetici arkadaşları bir arada...

Maden — İşin Bölge Merkez Şubeleri gün geçtikçe daha verimli çalışmalarını yürütebilmek için daha elverişli binalarda çalışmalarını plânlamaktadırlar. Bu arada yeni bir bölge merkez şubesine kavuşan Topkapı Bölge Merkez Şubesi binasının açılış töreninde Şube Başkanı Ergun Erdem ve şubeye bağlı uyanık sendikacılardan bir grup, yeni bina önünde...

Maden – iş üyeleri için yazın dinlenme kampları açılacak

Sendika üyeleri aile'eriyle birlikte 15 gün dinlenip eğlenebilecekler

Avrupada sendikalar, mensuplarının yıllık ücretli izin haklarını iyi kullanmak ve bu izin sürelerinin de belli amaçların gerçekleşmesine yardım etmek maksadıyla çalışmalar yapmaktadırlar. Bu konuyu inceleyen ve Türkiye şartlarını gözden geçiren Türkiye Maden — İş Sendikası 1965 yılında uygulanmaya başlamak üzere bir yıllık izinleri değerlendirme proğramı düzenlemiştir.

Türkiyenin zengin turistik kaynaklarından yaralanmayı bir varlıklı sınıfın tekeli hâlinde bırakmak istemeyen Türkiye Maden — İş Sendikası, üyelerinin denizden, güneşten, kumdan ve topluca eğlenme nimetlerinden yararlanmasını gerçekleştirme azmiyle işe koyulmuştur.

Sendika Genel Merkezinin yönetiminde sendikaya bağlı olarak bir Yaz Kampları Müdürlüğü faaliyete geçmiştir. Bu organ, İstanbulun deniz sporları ve yüzme yapmaya elverişli bir kıyısında geniş bir bölgeyi 4 ay için kiralayacaktır. Bu bölgeyi ileride Sendika mülkiyeti altına almağa çalışacaktır. Zira gelecek yıllar bu kıyı bölgesinde turistik tesisler kuracak ve yaz kış, işçilerin dinlenmesine ve eğlenmesine tahsis edecektir.

Bu yıl sadece 500 çadırlık bir alanda denizden, kumdan, güneşten ve toplu eğlenme programlarından yararlanma işi gerçekleştirilecektir. Bunun için de kendileriyle toplu sözleşme yapılan işverenlerle temasa geçilmiş sendika üyelerinin yaz aylarında yıllık izinlerini kullanmaları şartlarının hazırlanması istenmiştir.

Sendika üyeleri, ailelerıyle birlikte bir çadırda yerleşecek ve 15 gün program gereğince ucuz gıda maddeleri bularak, geceleri tanınmış ses, saz ve söz sanatkârlarının katılacağı eğlence programlarından parasız yararlanarak dinlenecek, eğlenecek ve spor yapacaktır. Bu yaz Dinlenme Kampı programı sendikaya ayda bir gündelik aidat verenlerden başlanmak suretiyle uygulanacaktır.

Toplu sözleşme imzalanan işyerlerinden Philips Fabrikası işçileri, imza töreninden sonra işverenler, sendika temsilcileri ile bir arada bu mutlu olayın heyecanı ile...

Maden — İş Sendikası, Makina Takım Endüstrisi ile imzaladığı başarılı toplu sözleşme işçiler arasında büyük memnuniyet yaratmış ve Maden — İşinprestijini büyük ölçüde arttırmıştır. Fotoğrafta imza törenini görüyorsunuz.

Grev hakkını kanunun ihlâl ettiği ileri sürüldü

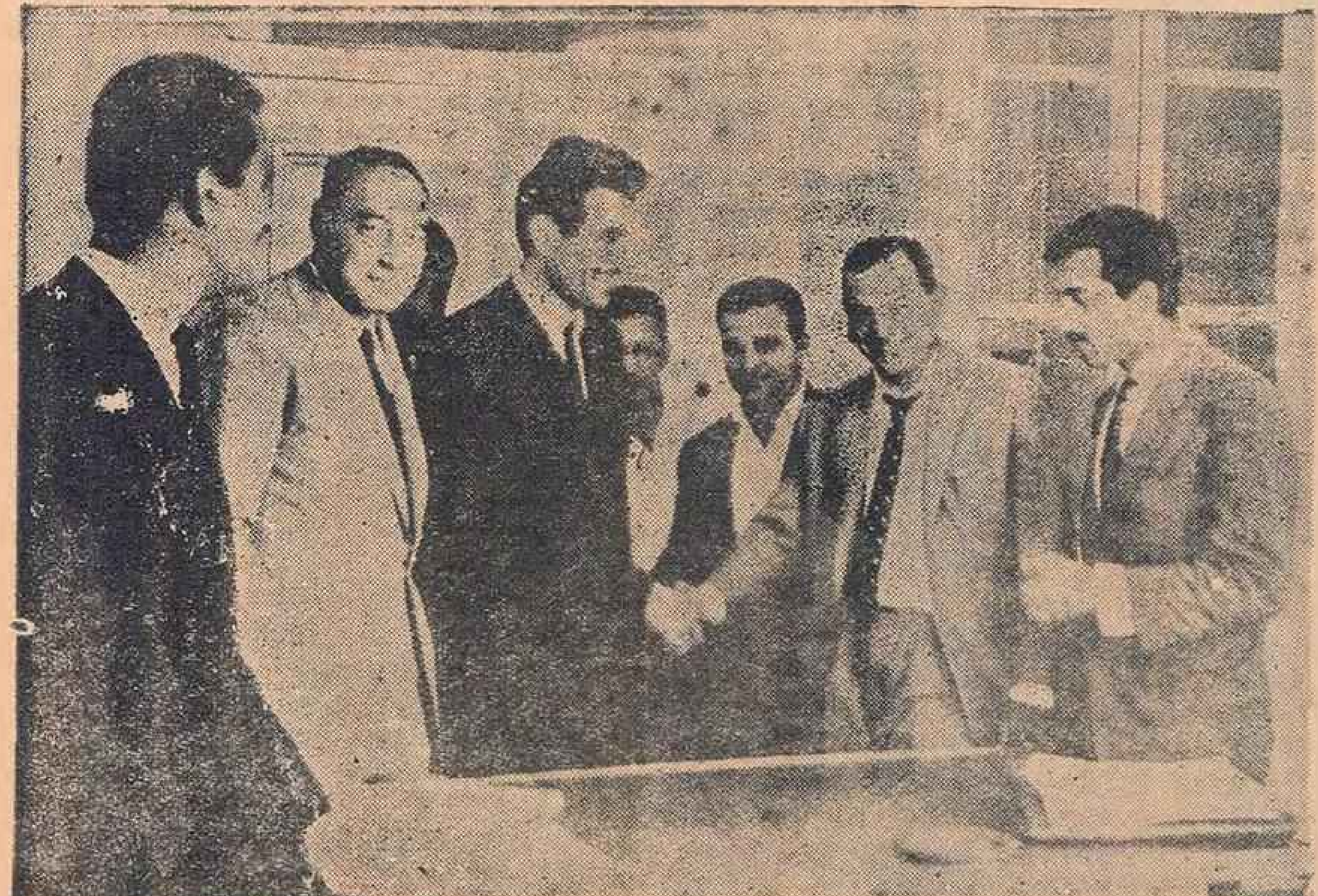
Sendikanın Eskişehirde Yapılan Genel Kurul toplantısında bulunan delegelerden bir grup. İlyas Kabil, Yusuf Sidal, Şinasi Kaya ve İsmet Ercan bir arada, çalışma raporunu dinlerken...

Açık oturumda bir çok gerçekler etraflıca açıklandı

Temel Hakları Yaşatma Derneği, 17 Aralık 1964 günü çalışma ve grev hakkı, ihlâlleri konulu bir açık oturum düzenledi. Bu açık oturuma işçi sendikalarından Kemal Sülker (Maden — İş), Melih Tümer (Bank — İş), işveren sendikalarından Şahap Kocatopçu (Cam — İş), Hadi Laslo ve serbest meslek mensuplarından da avukat Akgün Ersoy katıldı.

Temel Hakları Yaşatma Derneği yöneticilerinden avukat Halûk Barutçuoğlunun yönet-

(Devamı 7-de)

Ayvansaray Civata Fabrikasında yapılan toplu sözleşmeden sonra taraflar çetin geçen günlerin yorgunluğunu çıkaran bir neşe içinde el sıkışıyorlar, işverenler ve Maden — İş adına toplu sözleşme müzakerelerinin sonuçlanmasını başaran sendikacılar Birinci Bölge Temsilcisi İsmail Sığın ve Silâhtarağa Şubesi Başkanı Şinasi Kaya bir arada.

Kanunsuz Grev ve suç sayılışı

Av. Akgün ERSOY

MADEN — İŞ HUKUK MÜŞAVİRİ

Grevler karşısında ürküntü duyan işverenler uzun bir süredenberi sendikalara karşı mücadelelerini adalet mekanizmasını haksız bir şekilde harekete getirerek yürütmek çabasındadırlar. Hemen hemen her yapılan grevde, grevin kanunsuz olduğu işçiler arasında yapılmakta ve savcılıklara şikâyet dilekçeleri hatta yıldırım haberli suç ihbarı telgrafları çekilmektedir. Savcılar tarafından sorguya çekilmenin yarattığı ürküntü ve tereddütler, işverenin artan propaganda ve baskıları, grevi iktisadi ve Sosyal gelişmeyi temin ederek bir mücadele aracı olmaktan çıkarmaktadır. Biz bu yazımızda belli bir hadise üzerinde durmaksızın meseleleri umumî ve soyut bir açıdan incelemeğe çalışacağız.

Esas mevzuumuza girmeden önce Türkiye'de grev hakkının kaynaklarını pozitif hukuk açısından kısaca tetkik etmeyi faydalı görmekteyiz. Bilindiği gibi, Türkiye'de grev hakkı önceleri mutlak birserbesti içinde kullanılırken, iktisadi hayat gelişme yoluna girdikçe kısıtlanma yolu tutulmuş ve 3008 sayılı iş kanunu ile de tamamen yasaklanmıştır. Bu yasaklama 1961 tarihli yeni Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına kadar devam etmiş ve bu yasa ile grev, yasaklama öncesindeki hürriyet niteliğinden, bir hak olma niteliğine ulaşmıştır. Anayasalarda greve hak olarak yer vermek, İkinci Dünya Savaşı sonunda yeni anayasalarıda hemen hemen kaide halindedir.

Yeni Anayasamızın 47. maddesi işçilerin iktisadi ve sosyal durumlarını korumak veya geliştirmek amacı ile grev hakkına sahip oldukları hükmünü koymuştur. 47. madde Anayasanın temel hak ve ödevlerden bahseden ikinci kısmında yer almaktadır. Gerek Anayasadaki yerine ve gerekse pozitif bir hukuk kaidesi oluşuna göre grev hakkı kişinin (işçinin) bir temel hakkıdır.

Bu suretle grev hakkı sübjektif bir hak niteliğine sahip bulunmakta ve Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının «Temel Hakların niteliği ve korunması» ndan söz eden 10. maddesine göre «dokunulmaz, devredilmez, vaz geçilmez» bir niteliğe sahip bulunmaktadır.

Yukarda Anayasanın 47. maddesinden söz ederken görüldüğü gibi Anayasa grev hakkını tarif etmemiş ancak hakkın amacını tayin etmiştir. Bu, son derece önemli bir husustur. Çünkü Anayasa bakımından Grev hakkının belirlenmesinde ve kullanılmasında ölçü onun işçi tarafından iktisadi ve sosyal amaçla kullanılmasıdır. Görülüyorki grev hakkının kullanılmasında Anayasa amacın dışında hiçbir sınıf koymamıştır. Ancak, Anayasanın 47. maddesinin II. fıkrası grev hakkının kullanılması ve istisnalarının kanunla düzenleneceği hükmünü koymaktadır. Anayasamızın 47. maddesindeki bu iki hükmün batı ülkelerinin Anayasalarına göre daha geniş bir sınırlama yapmadığı grev hakkı bakımından onlarla ayni nitelikte olduğu bu suretle iş akdinin temsilcilik sebebi ile haksız feshi bir bakıma önlenmiş gibi olmakta akdin devamlılığı sağlanmaktadır.

Kanaatimizce, iş akdinin devamlılığını temin ediyor gibi görünen bu sistem kötü ve oyalayıcı bir sistemdir. Bir defa, netice bir ceza dâvasının neticesine bağlanmaktadır. Demek ki, sendika temsilcisinin Savcılığa şikâyet veya ihbarda bulunması delilleri beyan etmesi ve hakkı ceza davası neticesine bağlı olduğu için, savcılığın açacağı ceza ceza dâvasına müdahil olması ve onu mahkûm ettirmeğe çalışması gerekir. Neticede mahkûmiyet kararı verildiği takdirde, bunun kesinleşmesi sonunda ancak temsilci işine dönebilecektir.

Bu sistem herşeyden önce hukukî bir ihtilâfın hallini Ceza Mahkemesi kararı neticesine bağladığı için hatalıdır. İkincisi, uzun bir bekleyişe bağlıdır. Bir ceza dâvası ne zaman biter? Bu çoğu zaman, savcınına, Mahkemesine bağlı bir iştir ve temyiz süresi de hesaba katılırsa bu yıllar sürebilir. Oysa, 3008 sayılı kanunun meriyetten kalkan sisteminde hakem usulü mevcut idi.

Görülmektedir; örneğin 1946 ve 1958 Fransız Cumhuriyet Anayasaları ile 1948 İtalyan Anayasalarında grev hakkının bu hakkı nizamlayan kanun hükümleri dahilinde kullanılacağı hükmünü taşımaktadır.

Görülüyorki; Türk Anayasası grev hakkının kullanılmasının kanunla düzenleneceği hükmünü koymasının, kanunla düzenelneceği hükmünü koymasının, kanun koyacağı bu hakkı sınırlamak bakımından yetki tanımak istememiş sadece kanun koymıya hakkın amacına uygun kullanılmasını sağlıyacak nitelikte bir hüküm koyma hakkı tanımıştır.

Belki de bu durumu itibarıyle, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası önünde kanun koyucunun yetkisinin, Fransız ve İtalyan Anayasalarına göre, cok daha dar olduğunu düşünmek yerinde olacaktır. Buna rağmen Türk Kanun koyucusu örneği hiçbir demokratik batı ülkesinde olmayan ve Anayasasının temel hükümlerine, hukukun temel kurallarına aykırı bir sınırlamada bulunmuştur. Bu konuda Maden - İş gazetesinde Sendika Hukuk Dairesinin daha evvel bir raporu neşredildiği için, ayrıca durmayarak bu yazımızda sadece ceza hukuku yönünden konulan hükümlerin Anayasa ve hukuk kurallarına aykırılığı üzerinde duracağız.

Kanunsuz Grev :

275 sayılı kanun 17. maddesi I. fıkrasında grevi tanımladıktan sonra ayni maddenin 2. fıkrasında birde kanunsuz grev diye bir müesseseyi tanımlamaktadır. Buna göre «İşçilerin işverenlerle olan münasebetlerinde iktisadi ve sosyal durumlarını korumak veya düzeltmek amacıyle ve bu kanun hükümlerine uygun olarak yapılan grev, kanunî grev; bu amacın dışında veya bu kanun hükümlerine uyulmaksızın yapılan greve kanun dışı grev denir.»

Tariften anlaşılırki 275 sayılı kanun bir grevin kanuni olması için 1 — Anayasada yer alan grevin iktisadi ve sosyal amacı için yapılmasını ve 2 — Yapılan grevde 275 sayılı kanunda öngörülen şartlara uyulmus olmasını, şart saymakta bunlara riayet edilmeme halinde yapılan bir grevi kanunsuz saymaktadır. Kanun, muhtelif hükümleri ile grev hakkının özüne dokunur sınırlamalar yaptıktan sonra bu kanun dısı grev tanımlaması ile grevi baltalayarak yeni bir müessesevide tatbikata sokmaktadır. 17. maddede yer alan bu tanımlama neticesi, grevlerin amaç unsuru ve konulan sınırlamalara uymadan yapılması sendikayı hukukî mesuliyet altına sokmaktadır. Ancak, mesele bununla da bitmemektedir. 275 sayılı kanunun 54. maddesi vukubulan kanun dışı greve karar verenler, katılanlar veya devam edenler, karar vermeye, katılmaya veya devama zorlayan vya teşvik eden edenler veya bu yolda propaganda yapanlar'ın bir aydan 3 aya kadar hapsedileceği hükmünü koymaktadır.

Hemen işaret edelim ki, hiçbir batı demokrasi ülkesinde mücerret grev yapmış olmak suç teşkil etmez ve böyle bir grevden dolayı kimse cezalandırılamaz. Başka bir ifade ile bir grevde usulî bir takım merasime riayet edilmemiş olması, onun suç olmasını gerektirmez. Demokratik batı ülkelerinde ancak grev yapılan yerde mala, veya şahıslara yapılan tecavüzler tecviz edilmez ve suç sayılır. Bunlar esasen bizim Ceza Kanunumuzda da suçtur. Yine işaret edelim ki pek çok batı ülkesinde suç sayılacak bir grev düşünmek bir yana, bir grev kanunu dahî yoktur. Bazılarında ise çok sade kısa bir takım hükümler vardır.

Cürmî Unsurları Olmıyan Suç ve Anayasa :

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 33. maddesi aynen şu hükmü taşımaktadır: M. 33 «Kimse, işlediği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılamaz. Cezalar ve ceza tedbirleri ancak kanunla konulur.»

Görüldüğü gibi bu hüküm suçların kanuniliği prensibi denilen Ceza Hukukunun temel kuralı olan bir temeldir. Demekki, Anayasamıza göre bir şahsa ceza verilmesi o şahsın kanunun suç saydığı bir fiili işlemesine bağlıdır. Bu durumu tespit ettikten sonra şimdi suçun ne olduğunu görelim. Türkiye'nin bu güne kadar yetiştirdiği en büyük cezacı olarak yaygın bir otorite kazanmış bulunan merhum Ord. Prof. Tarih Taner'in Ceza Hukuku kitabında suç şöyle tanımlanmaktadır «suç, halkın güvenliğini korumak icin devletçe neşir ve ilân edilen ve ceza tehditini havi olan bir kanunun, sorumlu bir şahıs tarafından icrai veya ihmali olabilen harici bir hareketle ve bir hak veya v... müstenit olmayarak ihlâl edilmesidir.»

Bütün dünya kanunları ve ceza hukukçularına göre bir fiilin suç sayılması onun kanunda bütün cürmî unsurları ile birlikte, herkesin anlıyacağı şekilde tanımlanmasına bağlıdır. Yani ne zamanki bir suçtan bahsolunur o zaman kanunun bir hükmünde yasaklanan fiil bütün unsurları ile gösterilir. Meselâ: Türk Ceza Kanunu hırsızlığı suç saymış, onu tarif etmiştir; adam öldürmeyi suç saymış, tarif etmiştir; ırza geçmeyi suç saymış tarif etmiştir...... Ama, ne Türkiye'de ne de başka bir ülkede suç olarak tanımlanmıyan bir fiil için ceza ta-

(Devamı 7-de)

Maden-iş'in gücü, Grev fonu, dayanışma şartları ve müzakere meseleleri

Cavit Şarman

İş kollarında kurulu ana sendikaların bir panoromasını çizecek olursak gerçek manada güçlü sendika olarak karşımıza 4-5 sendika çıkmaktadır.

İşte bu güçlü sendikalar
İşte bu güçlü sendikalardan biride mensubu bulunmaktan kıvanç duyduğumuz Türkiye Maden-İş Sendikasıdır.

Türkiye Maden — İş Sendikasının bu gücü nereden gelmektedir ve bunun faktörleri nelerdir? burda bunun izahını yapmaya çalışacağız,

Türkiye Maden — İş Sendikasının gücü maddi ve manevi olmak üzere iki kısımda mütalâa edilir.

Manevi güç üyelerimizin sendikaya bağlılığı ve çelik kenet parolası ile bir çatı altında toplanması ile teşekkül ettirdiği, ruh birliği fikir birliğidir. Bu birliğin tezahürü olarak Türkiye Maden — İş Sendikasını, Hür fikirlerin, hür sendikacıların, hür sendikaların içtima ettiği İ.M.F. (Uluslar Arası Metal İşçileri Sendikaları Federasyonu) nun saflarında görüyoruz.

Bu üyelik Türkiye Maden - İş Sendikasının manevi gücünü artırdığı gibi maddi yönlerdende güçlenmesine destek olmuştur. Bir taraftan Türk - İş Konfederasyonuna da üye olan Maden - İş manevi cepheden kendini tam manası ile teçhiz etmiştir, yani üye birliği, Türk - İş ve İ.M.F. üyeliği üçlüsü Maden - İş'i bir kal'a gibi sağlamlaştırmıştır.

Maddi güç nelerdir? Bunun tek bir cephesi vardır sağlam bir kasa ve sağlam bir Sendika maliyesi.

İ. M. F. yapmış olduğu nakti yardımlar ve üye aidatları. Pekı bu gelir istenilen nitelikte gücü sağlarmı bir bakıma sağlamaktadır, şöyleki sendika teşkilâtlanma çabalarını daha tesirli olarak yapmakta, eğitim faaliyetlerine ehemmiyet vermekte, son girmiş olduğumuz Toplu Sözleşme döneminde, işçiden ve emekten yana aydın arkadaşlarımızı isdihdam etme imkânlarını sağlamaktadır ki bu da sendikanın maddi gücünün, teessüs etmiş olduğunu gösterir.

Bu saymış olduğumuz faktörlerle ilgili olmakla beraber tamamen ayrı mütalaa edileceğimi bir güç faktörü vardır ki buda teessüs ettirmeğ çalıştığımız grev fonudur.

İş yerinde Sendika Toplu Sözleşme müzakerelerine başlamış ve neticesinde anlaşma olmamıştır, uzlaştırma kurulu teşekkül etmiş gene anlaşma olmayınca sendika kanun önelleriне riayet ederek grev kararını vermiş işverenede bildirmiştir, ve grev yapılacaktır, işte bu grevde işçilere yapılacak olan ayni (Erzak) ve nakti (Para) yardımlarını karşılamak üzere sendikanın kasasında daha evvelden grevler için ayrılmış bir parası olması icab ederki bunada grev fonu denir, bu fon sendikanın esas gücünü teskil eder.

Bu fon bugün iki yerde toplanması icab eder Sendikada ve Türk - İş konfederasyonunda.

Bunun ehemmiyetini idrak eden sendikamız, son genel kurul toplantısındaki tüzük tadili sırasında (Ana tüzük 49 üncü madde) üye aidatlarının yükseltilmesi ve Türk - İş konfederasyonunda teşekkül edecek grev dayanışma fonunu nazarı dikkate alarak yılda 1 yevmiye tutarındaki Türk - İş dayanışma aidatını kabul etmiştir.

Eskişehirde yapılan genel Kurulda delege olanlar bunu gayet iyi hatırlıyacaklardır. Karar alınırken, maddenin kabulünü bildiren parmaklar şevk içinde kalkmıştı, o ne anlayış havası idi.. insanın heyecandan gözleri yaşarıyordu ve karar ittifakla alınmıştı, bu sendikanın manevi gücünün tezahürü idi ve böyle olması lâzımdı.

O kongrede bulunan delegeler temsil etmekte oldukları topluluğun hislerine tercüman olmuşlardı ve bütün Maden — İş üyelerinin böyle düşünmesi lâzımdı, esasen de böyle düşünmektedir.

Karara istinaden Toplu Sözleşmesi yapılan yerlerde üyelik aidatının arttırılması hususu tatbik edilmiş ve müsbet neticeler alınmıştır. henüz aidat artışı yapılmamış iş yerlerinde de bunun tatbik edilmesine hız vermek icap eder, hattâ bu gibi işyerlerinde çalışan üyeler mensup oldukları şubelere, sendika aidatlarının arttırılması, Türk-İş aidatının bir an evvel kesilmesini temin için tazyik yapmalıdırlar.. Gerçek sendikacılık bunu gerektirir.

Türk - İş Konfederasyonuna, kesilen ve senede bir defaya mahsus olan aidatın ilki 144 bin lira olarak Karabük Şubemizde toplanarak Türk - İş konfederasyonuna gönderilmiş, Şişli şubesinde 20 işyerinde Adapazarı şubesinde 1 işyerinde de bu aydan itibaren Türk - İş aidatları kesilmeğe başlanmıştır. Diğer şubelerimizde de hazırlıklar yapılmaktadır.

(Devamı 7-de)

Sendika Genel Merkezinde yapılan toplu Sözleşme müzakerelerinde önceki sohbet toplantısında MESSi temsil eden Genel Sekreter İlhan Lök ve Emayetaşın sözcüsü Fethi Naci Kalpakçıoğlu, Maden-İş'in Genel Başkanı Türkler ve Genel Başkan Vekili Narmanlı ile bir arada, sıcak güne aldırmadan ışıklı yarınların hazırlığını yapıyorlar.

İşçilerin eğitilmesi için büyük çabalar sarfedilmektedir

Türkiye Maden - İş Sendikası eğitime çok eski yıllardan beri önem vermiştir. Henüz 275 sayılı sendikalar kanunu ile işçi sendikalarının eğitim için gelirlerinin yüzde beşini ayırma zorunluğu konulmadan önce Türkiye Maden - İş sendikası işçileri eğitmeyi baş ödev saymıştır.. Çünkü inanmıştır ki bilmeden, inanılmadan yapılacak çalışmalar istenen sonucu hiç vermez. Onun için okur yazarı bile çok kıt olan Türkiyede işçi eğitimine öncelik tanımak gerekir ve bu eğitim yalnız okuyup yazma ve mesleği ile ilgili şeyleri öğrenmeye değil, ona işçilik bilincini verme amacını da gütmelidir.

Onun için Türkiye Maden - İş Sendikası, seminerler düzenlemiş, yayınlar yapmış ve çalışma raporlarını eğitici bir karakterle düzenliyerek üyelere duyurmuştur.

274 sayılı kanunla sendikaların eğitime daha çok önem vermeleri kanuni bir hüküm taşıyınca Maden - İş bunu seve seve uygulamaya büyük değer vermiştir. 1964 yılında A tipi eğitim seminerleri düzenlenmiştir.

1964 yılı içinde İstanbul Üniversitesi İçtimaiyat Enstitüsü salonlarında düzenlenen seminerlerle İzmirde, Ankarada, Karabükte ve Ereğlide düzenlenen seminerlerle, bu seminerlere katılan işçi sayısı, şöyle olmuştur :

Seminer yapılan şehir	İşçi sayısı
İstanbul (18 seminer)	540
İzmir (1 seminer)	30
Ankara (1 seminer)	30
Karabük (2 seminer)	60
Ereğli (2 seminer)	60
Genel Top. (24 seminer)	720 işçi

Eğitim seminerleri dışında iş yerlerinde konferansa da önem verilmiş ve İstanbuldan başlamak üzere bütün toplu sözleşme yapılan iş yerlerinde konferanslar uygulama kararı alınmıştır. İstanbulda Şişli Bölge Merkez Şubesinin tesbit ettiği programa göre Eğitim Müdürü Kemal Sülker, iş yerlerinde konferanslara başlamıştır. Bu konferanslardan işçiler çok memnun olmuşlardır. İş verenlerden daha önce izin alınmak suretiyle yapılan konuşmalarda işçilere iş barışı içinde çalışmanın ve sendika ile işverenin karşı karşıya her meseleyi çözme sisteminin kurulmasının önemi, özellikle belirtilen konular olmuştur .

1965 yılında eğitim çalışmaları daha etkili hale getirilecektir. İlk olarak, 1964 yılında yapılan seminerlere katılan hocaların verdikleri derslerin notları basılarak bir araya getirilecek ve bu ders notları yeni seminerlerde kursiyerlere verilecektir. Ayrıca yeni konular seminerlere katılanlara daha köklü bilgiler verilmesini sağlamış olacaktır.

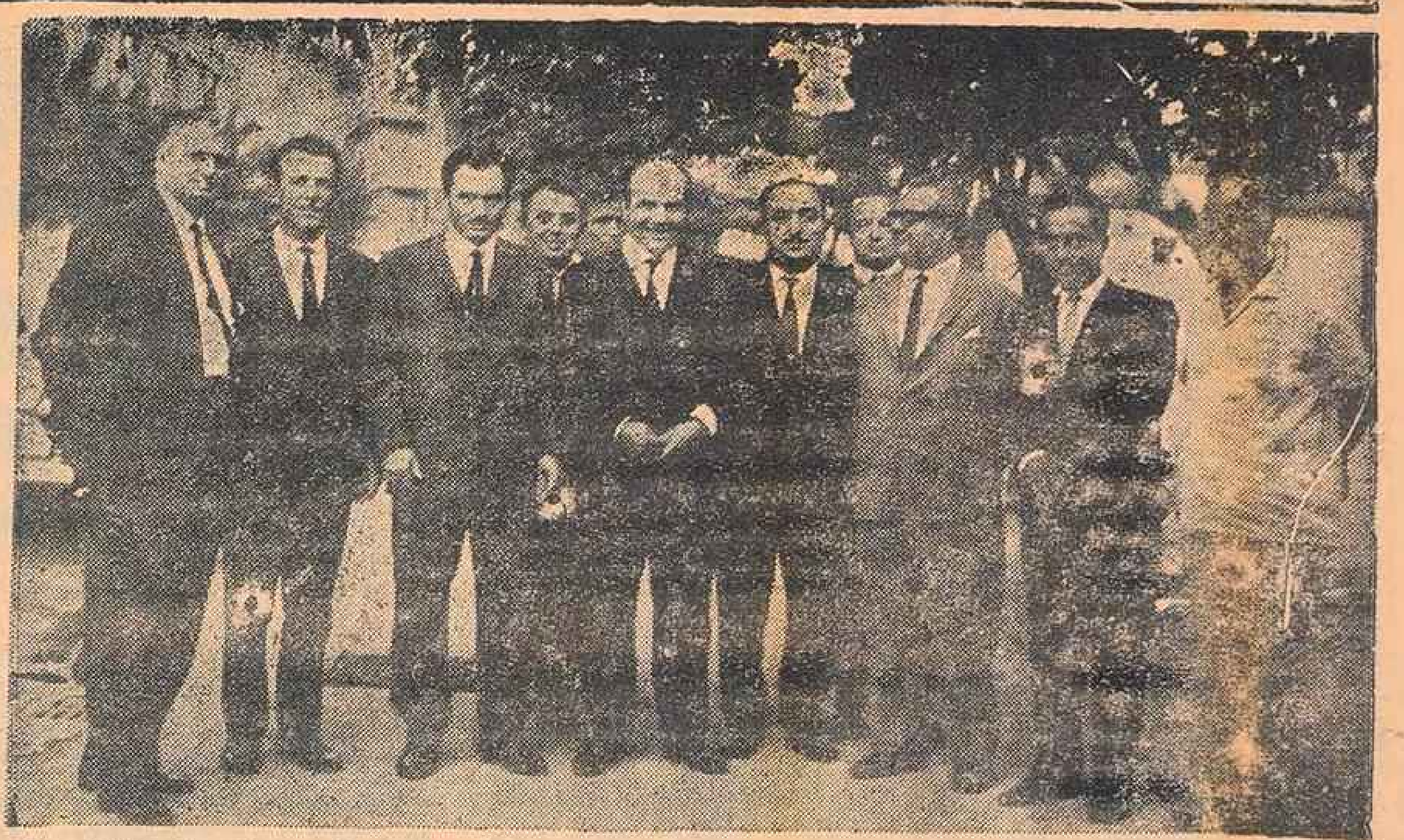
Yeni yıl içinde yaplacak seminerlerin yerleri ve bu seminerlerden yararlanacak işçilerin sayıları şöyle plânlanmıştır :

Seminer yapılacak şehir	katılacak işçi
İstanbul (18 seminer	540
Ankara (3 seminer)	90
Karabük (6 seminer)	180
Ereğli (4 seminer)	120
Adapazarı (1 seminer)	30
İzmir (4 seminer)	120
Adana (4 seminer)	120
Eskişehir (1 seminer)	30

Böylece 8 ilde 41 seminer yapılacak ve bu seminerlere 1230 Maden - İş üyesi katılarak hafta sonu seminerlerinin bütün programlarından yararlanacaktır.

Ayrıca bir hafta süreli Yetiştirme semineri de yapılacaktır.. Bu Seminerler İstanbulda 4 defa yapılacak ve100 kişi bu seminere katılacaktır. Karabükte yapılacak iki Yetiştirme Semineri ne 50 işçi katılacak, Ankarada düzenlenecek Seminerde 25 sendikamız üyesi bir haftalık yetiştirme seminerini bitirmiş olacaktır.

Toplu İş Sözleşmesi Semineri de yapılacaktır. Bu seminer de, bir haftalık bir programı kapsamaktadır. Her seminere 20 sendikası katılacaktır. Böylece üç seminerden 60 sendikası Toplu sözleşme uzmanı hâline getirilecektir. Bu seminerlere 15'i sendikanın ücretli kadrolarında çalışanlardan seçilecek, 35'i de, işyerlerinde çalışan sendikacılardan tefrik edilecektir. Bunların sendika bölge merkez şubelerinde yönetici olmasına dikkat edilecektir.

Karabükte imzalanan iki toplu sözleşmenin imza törenine Türk-İş Başkanı Seyfi Demirsoy Başkan vekillerinden ve işçi sigortaları kurumu müdürler kurulu üyelerinden Hasan Özgüneş, Maden-İş Genel Başkanı Kemal Türkler ve Başkan vekili Kazım Narmanlı ile Basın Dairesi Müdürü Kemal Sülker de katılmıştı. Davetliler, Bölge Merkez Şubesi Başkanı Ahmet Çelireli ve öteki Karabüklü yöneticilerle bir arada.

1965 yılında IMF. nin yapacağı seminerler

Türkiyeden yalnız Maden - İş sendikasının katılacağı toplantının programını veriyoruz

Uluslararası Maden İşçileri Federasyonu (İMF) her memleketteki en güçlü işçi sendikasını üye yapmış bulunan bir teşekküldür ve bu uluslar arası Federasyona Türkiyeden yalnız Türkiye Maden — İş Sendikası üyesidir ve başka bir sendika veya federasyonun İMF. ye üye olması mümkün değildir. Bu statü gereğidir ve daha önce yapılmış bu gibi baş vurmalar reddedilmiştir.

İMF. NİN YENİ YIL PROGRAMI

23 Kasımda 1964 de toplanan İcra Heyeti, İMF. nin 1965 yılı çalışmaları hakkındaki programı görüşerek karara bağlanmıştır. Türkiye Maden — İş Sendikası üyelerinin yararlanacağı 1965 yılı İMF. Programı şöyle tasarlanmıştır: :

Mart ayı başında Karabiyen Bölgesi ve Lâtin Amerikada sendika eğitimi seminerleri yapılacaktır. Aynı ayın ortalarında ekonomik sorunlar, işsizlik, gizli işsizlikle ilgili Lâtin Amerika Bölge konferansı toplanacaktır. Konferans Şilide yapılacaktır.

Nisan ayı ortasında İcra Heyeti toplanarak İMF. nin dört aylık çalışmalarını ve karşılaştığı konuları inceleyecektir. Haziran sonunda (27 Haziranda) başlayarak Temmuz ayının ilk haftası sonuna kadar sürecek olan Çelik Konferansı yapılacaktır. Türkiye Maden — İş Sendikası temsilcilerinin de katılacağı Çelik Konferansında şu konulara yer verilecektir:

Çelik işkolunda ekonomik ve sosyal durum - Ücretler ve çalışma şartları - İMF. üyeleri arasındaki işbirliğinin Çelik endüstrisinde de geliştirilmesi.

Muhtelif tekliflerin de gündeem alınması mümkün olan bu konferanstan sonra hemen İcra Heyeti toplanacak ve konferans sonuçlarının değerlendirecektir.

Bu arada 4—14 Ağustos arasında Oslo'da uluslararası bir seminer düzenlenecek, Norveç İşçi Sendikaları Konfederasyonu Okulunda yapılacak Seminere Türkiye dahil, Avrupadaki 30 üye sendikanın tesbit edeceği birer işçi katılacaktır. Seminerde sanayi ülkelerinde ve gelişen ülkekelerde sendika hareketlerinde gençlerin rolü ele alınacaktır. Bu genel konu içinde şu özel konulara de ğinilecektir:

Genç sendikacılarla ilgili uluslararası işçi teşekkülleri programları,

Genç işçilerin maddi, meslekî, sosyal ve kültürel isteklerinin gerçekleştirilmesi konusunda gençlere düşen görev,

Genç işçiler ve genel sendika politikası bakımından yeni üye yazmada gençlerin rolleri, ;arofüular

İMF. yardımı ile çeşitli ülkelerde aynı zamanda propaganda ve genç işçileri sendikaya yazma hareketine geçme imkânları,

Genç maden işçileri için özel bir program hazırlanması.

Seminerde yapılacak bu özel incelemeler 7 gün içinde sonuçlanacaktır. Seminer ders, çalışma ve ortak toplantılar şeklinde düzenlenecektir.

İMF. Eylül ve Ekim aylarında Uluslararası Çalışma Teşkilatının Maden — İş Komitesi toplanacaktır. Komitede okunacak genel raporda çeşitli ülkelerdeki uygulamalaar önem verilecektir. Son olaylar bütün ayrıntılarıyla ele alınacak ve gelişen ülkelerde Maden — İş kolundaki işgücü, sosyal konular işçi sorunlarında uluslararası işbirliği meseleleri incelenecektir. Ayrıca Maden işkolunda programlaştırma ve plânlamada işveren ve işçi örgütlerinin rolleri ele alınacaktır. Bu komite toplantısından hemen sonra İcra Heyeti ve merkez Komitesi toplanacaktır. Türkiye Maden — İş Sendikası Genel Başkanı Kemal Türklerin üyesi bulunduğu Merkez Komitesi toplantısında Türk Maden işçilerinin en yeni problemleri incelenecek ve uluslararası dayanışma ruhu içinde kararlara varılacaktır.

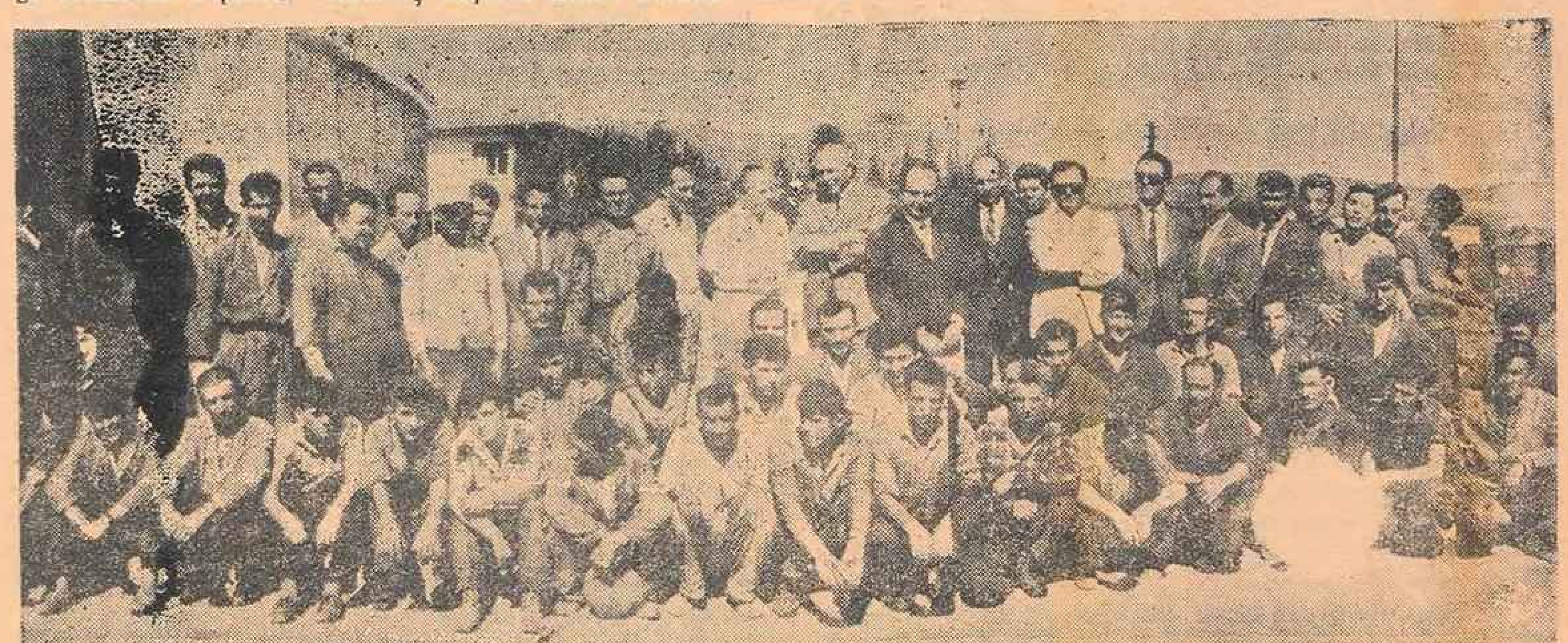
Ekim ortasında Uçak imalâtı işkolunun meseleleri üzerinde durulacaktır.

10—16 Ekimde Floransada Kadın İşçiler Komitesi ve semineri düzenlenecektir. Floransada Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu çalışma merkezinde yapılacak seminere Türkiye Maden — İş Sendikasının kadın üyelerinden

(Devamı 7-de)

İmzalanan toplu sözleşmelere Türk-İş Birinci Bölge Temsilcisi İsmail Topkar da katıldı ve işçilere hitaplarda bulundu. Resimde hakları ve hürriyetleri için didinilen fedakâr Türk işçilerinden bir grup imza törenine katılan Türk-İş Birinci Bölge Temsilcisi Topkarla Maden İş Başkanı Kemal Türkler birarada

Simko Madeni Eşya Fabrikasında yapılan toplu sözleşmeden sonra işçiler, işverenler ve temsilcileriyle Maden-İş yetkilileri bir arada o güzel günün hatırasını tesbit ediyorlar, Pendik Bölge Merkez Şubesinin yönettiği toplu sözleşmede Şube Başkanı Nurettin Çavdargil ve arkadaşlarının başarılı cabaları meyvasını vermiş bulunuyor.

Araştırma Dairesi ve görevleri

Imren Aykut

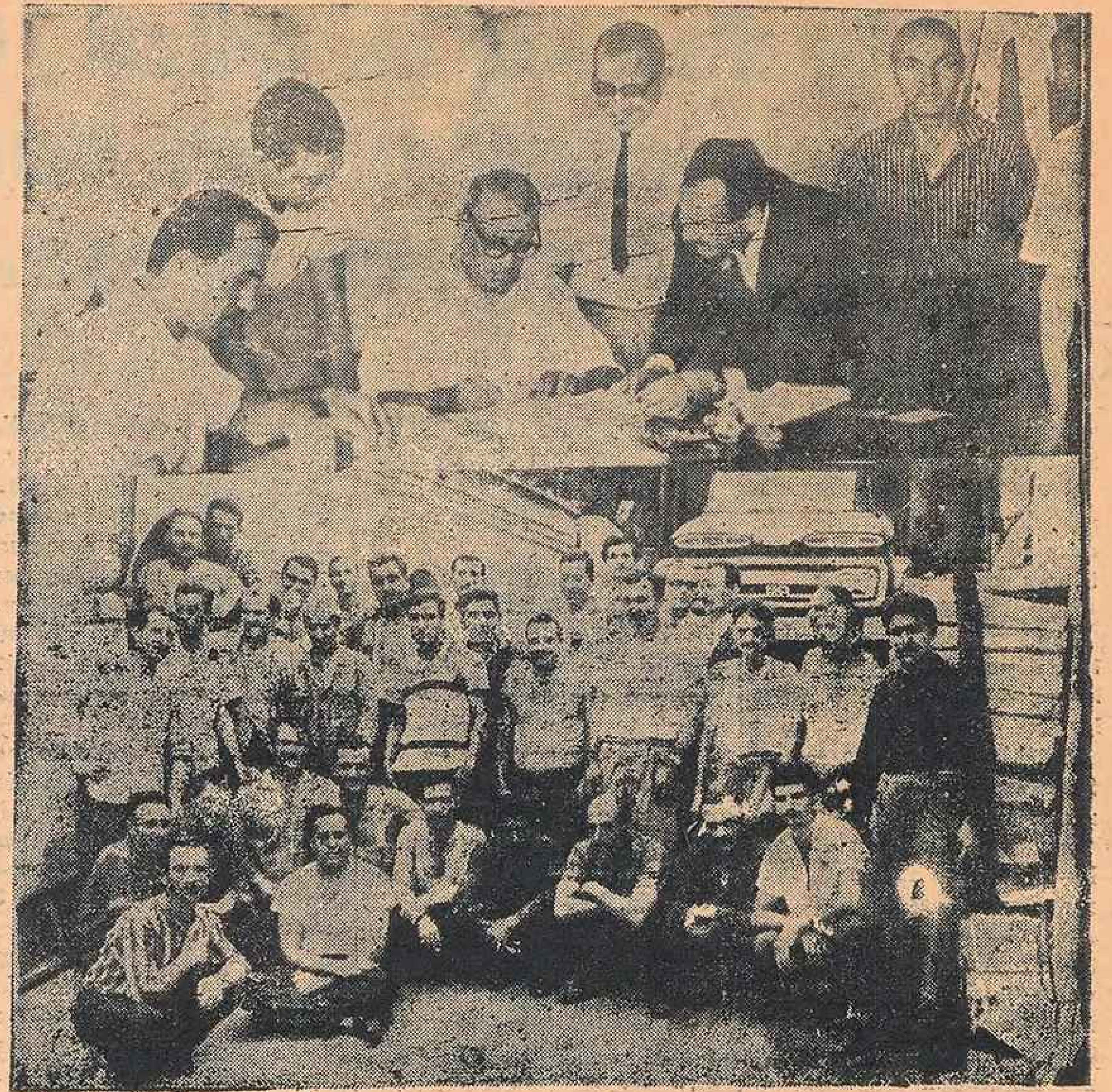
Maden — İş Araştırma Daire Uzmanı

Bugün hangi konuyu ele alırsak alalım gerçeklere dayanmak zorundayız. Zira gerçeğin inkârı imkânsız fakat ispatı kolaydır. Bu husus Sendikalar yönünden bilhassa ehemmiyeti haizdir. Zira Sendikaların iktisadi, sosyal v: siyasi olmak üzere üç türlü fonksiyonları vardır. Bunlardan en önemlisi iktisadi fonksiyonlarıdır. Sendikalar bu fonksiyonlarını kooperatifler ve kollektif pazarlık, işveren ile sendika mümessilleri arasında istihdamın müddeti ve şartları yani ücret, iş müddetleri ve iş şartları hususunda bir anlaşmaya varmak gayesiyle yapılan müzakereleri ve müzakereler neticesinde taraflarca kabul edilen prensiplerin ve şartların tatbikidir. İşte Sendika bu fonksiyonunu gerçekleştirdiği nisbette basarılıdır ve o nisbette de kuvvetlenir. Bu fonksiyon en iyi bir şekilde nasıl gerçekleştirilir Bir pazarlık bahis konusu olduğuna göre sendika bazı bilgilerle mücehhez olarak, bazı gerçekleri bilerek bu pazarlığa girerse tekliflerini tesbitte ve bu teklifleri gerçekleştirmekte o derece başarı kazanacaktır. Bu gercekleri ne şekilde öğrenecek? Müdafasında hangi esaslara dayanacaktır. Bu gerçekleri ne şekilde öğrenecek? Müdafasında hangi esaslara dayanacak. İşte bunların, hazırlanmasını tesbitini Araştırma Dairesi yapacaktır. Demek oluyorki bu daire Sendikanın en hayati fonksiyonu olan iktisadi fonksiyonunun gerçekleşmesinde en önemli rolü oynamaktadır. Araştırma Dairesi bu konudaki görevini yaparken Toplu Sözleşme dairesi ile sıkı işbirliği halindedir. Pazarlık masasına oturmadan önce işverenin mali durumunu psikolojisini, piyasa durumunu, hayat pahalılığını, bu şartlar altında işçinin ücret durumunu, yaşama şartlarını, geçim şartlarını inceler. Bundan sonra bunlara dayanarak teklifleri hazırlar. Hangi noktaya kadar ilerlenecek, hangi noktaya kadar gerilenecek tespit eder. Müzakerelerde takip edilecek politika hakkında görüşlerini belirtir. Müzakerelere iştirak ederek ilgili konuların müdafaasını yapar. Sözleşmeler imzalandıktan sonra da bunları değerlendirir. Basarıya ulaşılma derecesini, başarılamıyan noktaları ve sebeplerini tahlil eder. Neticeleri konunun mahiyetine göre grafik ve rakkamlarla ifade eder.

Sendikanın hayatiyeti birde çok iyi teşkilâtlanabilmesile ilgilidir. Araştırma Dairesi bu konuda da dökümanları temin eder ve teşkilâtlanma dairesinin calışmalarına ışık tutar, yardımcı olur. Diğer taraftan Beynelmilel tesekküllerin istedikleri raporları hazırlar, malûmatı toplar. Bu husustaki çalısmalarında da «dış münasebetler dairesi» ile beraberdir. Basın Dairesine yapacağı yayınlarla hazırlayacağı broşürlerde gereken en doğru rakamları, malûmatı verir.

Netice itibariyle sunu söylemek gerekir ki bu dairenin calışmaları sendikanın bütün daireleri ile ilgilidir. Fonksiyonunun bu kadar genis ve önemli olusu dolayısiyle Batıda Sendikalar ilk defa bu daireyi kurmuşlardır. Bizde ise maalesef bu konunun önemi anlaşılmamış dolayısiyle de böyle bir dairevi kurmak düsünülmemiştir. Bu sebeplede Maden — İş bu dairevi kurmuş olan yegâne Sendika olarak kalmıstır. Meselenin asıl hazin tarafı batının mütekâmil Sendikaları gözönünde iken, Sendikacılarımız onlarla sıkı temas halinde iken dahi araştırmanın ve bunun ortaya koyacağı gerçeğin önem ve kıymetini görememeleridir.

İsçiye hizmet hayali malûmatla, tahminle, kulaktan dolma bilgilerle yapılamaz. Bunun daha fazla zaman kaybetmeden anlaşılması, rasyonel bir yola girilmesi, metotlu ve bilimsel çalışılması lâzımdır.

Şişli Bölge Merkez Şubesinin başarılı toplu sözleşmelerinden birinde işçiler ve işveren temsilcileriyle Maden — İş'in Şişli toplu sözleşme ekibi bir arada mutlu günün sonunda imza töreninde görülüyor.

Temsilcinin teminatında özel hakem yoluna dair

Av. Alp SELEK

Maden-iş Hukuk Müşaviri

274 sayılı kanunun 19, 20 ve 31. maddeleri iş yerinde çalışan, Sendikaların üyelerini ve temsilcilerini korumak için, konmuş maddelerdir. Fakat bu maddelerin tatbikatta bir çok aksaklıkları görülmektedir. Aksaklıklar bazan sendikalar aleyhine olduğu gibi, bazen de işverenlerin aleyhine olmaktadır.

274 sayılı kanundan evvel temsilcinin teminatı 3008 sayılı İş Kanununun 78. maddesi ile sağlanmaktaydı. Bu kanunun 78. maddesinin (B) fıkrasına göre: Temsilci işçinin iş akdı feshedilirse, işçinin şikâyeti üzerine İlgili Bölge Çalışma Müdürlüğünce uzlaştırmaya teşebbüs olunurdu. Uzlaşma olmazsa, keyfiyet tutanakla tesbit edilerek, ilgili İl Hakem kuruluna tevdi edilir. İlgili İl Hakem Kurulunun bu mevzuda vereceği karar kesin olurdu.

İl hakem kurulunca temsilci işçinin işten çıkarılmasına karar verilirse (Uyuşmazlık tarihinden başlamak üzere ve kanuni temsilcilik süresinin devamınca, iş gördürülmemiş bile olsa, temsilci işçinin ücreti vesair bütün hakları işverence ödenirdi.) Fakat kanun tetkikatı ve itirazları gayet kısa mehillere bağladığından ihtilâf kısa zamanda halledilmekte ve bu durumun bilhassa işyerinde bir çok faydaları görülmekteydi.

Neticede ihtilâfı hakem yolu ile halleden bu kanun eksikliklerine rağmen 274 sayılı kanundan tatbikat bakımından daha pratik ve daha faydalıydı.

Maden — İş Sendikası 274 sayılı kanunun tatbikattaki aksaklıklarını göz önüne alarak, yaptığı toplu iş sözleşmelerinde Özel Hakem yoluna gitmektedir. Bazı işverenler tarafından gayet olumlu karşılanan bu sistem bazı işverenler tarafından ise bir türlü kabul edilmek istenmemektedir.

Bu yazımızda 274 sayılı kanunun bu mevzuda aksaklıklarını ve Özel Hakem müessesesi ile mukayesesini yapacağız.

275 sayılı kanunun 19. maddesine göre: Temsilcinin Sendikacılık yaptığından dolayı iş akti feshedilirse, 31. maddeye göre işveren aleyhine ceza davası açılır. Bunun için Sendikanın İşçinin veya B. Çalışma Md. lüğünün savcılığa şikayette bulunmalıdır. Açılan ceza davası neticesinde işveren mahkûm olur ve bu mahkumiyeti de kesinleşirse; fesh edilmiş olan hizmet akti, işçinin söz konusu hükmün kesinleştiği tarihten başlıyarak bir ay içinde, yazıyla işverenden istemesi takdirinde, yürürlükten kalkmış olduğu tarihte kadar geriye yürürmek şartiyle yeniden ve kendiliğinden yürürlüğe girer. (Madde 20/c)

274 sayılı kanuna göre temsilcinin iş aktinin iadesi için demekki:

I — Temsilcinin akdı sendikacılık yapığından dolayı feshedilmeli,

II — Şikâyet üzerine işveren aleyhine ceza davası açılmalı,

III — Açılan ceza davası üzerine işveren mahkûm olmalı ve bu mahkumiyeti kesinleşmeli,

IV — Kararın kesinleşmesinden itibaren 1 ay içinde işten atılan temsilci yazıyle işe iadesini istemeli.

İsteme tarihinden itibaren akit yürürlükten kalkmış olduğu tarihe kadar geriye yürümek şartiyle yeniden ve kendiliğinden yürürlüğe girer.

Yukarıda görülen basit sıra, tatbikatta birçok zorluklar ve imkânsızlıklarla karşılaşmaktadır.

I — Dâva amme davası olduğundan şikâyet üzerine savcılar tarafından açılan davalardandır.

Savcı ya dava açmaya karar verir, yahut da takipsizlik kararı verir.

A) Dava açılmasına karar verilirse, savcılığın tahkikatı, mahkemenin gün vermesi v.s. yüzünden şikâyetten sonra en aşağı 6 ay ile 9 ay arası bir zaman geçmektedir.

B) Takipsizlik kararı verilirse, şikâyet eden tarafından en yakın Ağır Ceza Mahkemesinde itiraz edilir. İtiraz kabul edilirse davá açılır. (Fakat aradan 1 seneye yakın zaman geçer).

İtiraz kabul edilmezse, savcılığın takipsizlik kararı kesinleşir ve temsilcinin işe geri dönmek ihtimali kalmaz.

II — Dava açıldığı takdirde temsilcinin sendikacılık yaptığından dolayı işten atıldığını ispatlamak çok zor olmaktadır.

A) Savcıların ve Hakimlerin durumu: :Gerek bazı ceza hakimlerinin ve savcıların Anayasanın sosyal şuuruna erişmemiş olmaları, gerekse 274 ve 275 sayılı kanunların ruhunu anlıyamamaları ve tatbikatta da bu dâvalarla çok seyrek karşılaşmaları, meselenin derinine inmelerine manı olmaktadır. Temsilcilerinin sendikacılık yaptı diye işten atılmalarından dolayı sendikanın o işyerinde uğradığı zararı idrak etmiyen savcı ve hakimlere bile rastlanmaktadır.

B) Şahitlerin durumu: :Temsilcinin işten atıldığı işyerinde çalışan işçilerden şahit bulmak çok zor olmaktadır. Ancak, çok medeni cesarete sahip olanlar şahitlik yapabilmektedirler. Sanık işverenin veya vekilinin karşısında ifade verirken her an işten atılmayı düşünen şahit hakikatı olduğu gibi söyliyememektedir.

III — Dava neticesinde işveren beraat ettiği gibi mahkûmda olabilir. Bu davalarda şahit de dinletildiği göz önüne alınırsa, kesinleşmesi için temyizden de geçmesi lâzım olduğundan en aşağı 1,5 senelik bir müddete ihtiyaç vardır. Yukarıda dava açmak için geçecek bir senelik müddeti de bu müddete katarsak 2,5 sene sonra dava neticelenmiş olacaktır.

Bu arada işverenin ölümü de ayrı bir problem olmakta, ölümle dava sükût ettiğinden, işçinin durumunun ne olacağını kanun boş bırakmış bulunmaktadır.

Davanın işveren aleyhine neticelenmesi halinde, işveren para cezasına mahkûm olduğu gibi, çalıştırmadığı halde temsilcinin en aşağı 1,5 ilâ 2,5 senelik ücretini de ödemek mecburiyetinde kalacaktır... Bu miktar işçiyi maddi bakımından tatmin edecek niteliktedir. İşveren ise, hem ceza mahkemesinde kanunu çiğnediğinden mahkûm olmuş olacak, hem temsilciyi tekrar işe alacak hem de yüklü bir tazminat vermiş olacaktır.

IV — Mahkemelerin durumu yüzünden neticenin çok uzun zamanda alınması, kanunun gayedini ortadan kaldırmaktadır. Neticenin uzaması yüzünden iş yerinde sendika ile işveren arasında vukubulecek tatsız olayların önüne geçilemiyecektir. Bu halin doğuracağı mahzurlar işverenin da malûmudur. Bugünkü mevzuatımıza göre: İşçinin işyerinde karşılıklı itimat ve anlayışla çalışması, prodüktiviteyi arttıracağından, bu artıştan 2 tarafın bilhassa işverenin istifade edeceği aşikârdır.

Bu durumu yukarıda da belirttiğimiz üzere, Özel Hakem yolu, halledecektir.

Özel hakem yolunda Maden — İş Sendikasının kabul ettiği prosedür şöyledir.

I — İlk müracaat Sendika şube başkanlığına yapılır. Burada mesele halledilmezse, üst kurula müracaat edilir.

II — Üst Kurulda da bir anlaşmaya varılmazsa tarafların seçtikleri hakemlere gidilir.

III — Tarafların seçtikleri hakemler bir karar verir. Bunlardan anlaşmaya varamazlarsa Özel Hakeme gidilir.

IV — Özel Hakemi taraflar seçer anlaşmazlarsa Ticaret mahkemesine seçtirilir.

V — Hakem heyetinin ittifakla vereceği karar tarafları bağlar, ekseriyetle verdiği kararlar içinde kanun yolları açıktır.

Yukarıda izah ettiğimiz kurullar gayet kısa zamanda kurulmak ve karar vermek durumunda olduklarından ihtilâf kısa zamanda halledilecektir.

Özel Hakem yoluna gitmek istemiyen işverenler, temsilci işine geri dönsün veya dönmesin yukarıda belirttiğimiz gibi iş yerinde devamlı huzursuzluk olacağından neticede zararlı çıkacaklardır.

Devlete düşen ödevler

Baştarafı 2 de

kın ve işçi sınıfının kalkınması için ödevler vermiştir.

Hatırlayalım bunları:

Devlet, topraksız olan veya yeteri kadar toprağı bulunmayan çiftçiye toprak sağlayacaktır. (Md. 37)

Devlet, kamu yararı varsa özel mülkiyette bulunan taşınmaz malları kamulaştıracaktır. (Md. 38)

Kamu niteliği taşıyan özel teşebbüsler, kamu yararı açısından devletleştirilir. (Md. 39)

Herkes dilediği alanda çalışma hürriyetine sahiptir. Devlet özel teşebbüslerin sosyal amaçlara uygun yürütülmesi için tedbirler alır (Md. 40)

İktisadi ve sosyal hayat, adalete tam çalışma esasına ve herkes için insanlık haysiyetine yaraşır bir yaşayış seviyesi sağlanması amacına göre düzenlenir. (Md. 41)

Çalışma herkesin hakkı ve ödevidir. Devlet çalışanların insanca yaşaması ve çalışma hayatının kararlılık içinde gelişmesi için sosyal, iktisadi ve mali tedbirlerle çalışanları korur, çalışmayı destekler, işsizliği önleyici tedbirler alır. (Md. 42)

Kimse yaşına, gücüne ve cinsiyetine uygun olmayan bir işte çalıştırılamaz. Çocuklar, gençler ve kadınlar, çalışma şartları bakımından özel olarak korunur (Md. 43)

Devlet, çalışanların yaptıkları işe uygun ve insanlık haysiyetine yaraşır bir yaşayış seviyesi sağlamalarına elverişli adaletli bir ücret elde etmeleri için gerekli tedbirleri alır. (Md. 45)

İşçiler toplu sözleşme ve grev haklarına sahiptirler. (Md. 47)

Devlet, herkesin beden ve ruh sağlığı içinde yaşayabilmesini ve tıbbi bakım görmesini sağlam[illegible]a ödevlidir. Devşlet, yoksul veya dar gelirli ailelerin sağlık şartlarına uygun konut ihtiyaçlarını karşılayıcı tedbirleri alır. (Md. 49)

Ve çok önemli bir ilke: :

Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre vergi ödemekle yükümlüdür. (Md. 61)

Fakat gerçekte ayda 450 lira alan bir işçi ile ayda 10 bin liradan [illegible]an teşebbüs sahiplerin[illegible]leri vergi arasında sadece bir lirayi bulmayan bir fazlalık bulunmakta dır. Çünkü vergi kanunları Meclisten çıkar, Mecliste söz sahibi olanlar kanun yapıcısı durumunda bulunanlar işçiler değildir.

İşte, Anayasanın amaçlarını ancak işçi sınıfının temsilcileri kanun yapıcısı durumuna gelirse gerçekleştirebilir. Çünkü Anayasa ilkelerinin gerçekleştirilmesi işçilere yarar, yoksul köylüye yarar, dar gelirli yurttaşa yarar. Fakat Anayasa ilkelerinin gerçekleştirilmesi bugün ulusal gelirin kaymak tabakasını çok fazlasıyla ele geçiren nüfusumuzun 100.000 kişilik bir azınlığın işine gelir... Çünkü bugünkü bozuk düzen sürerse aşırı sömürmeleri ve aşırı gelirler[illegible]a da artar, buna karşılık [illegible]sanın kalkınmalarını öngördüğü yoksul halk tabakaları ve işçi sınıfı daha perişan duruma düşer. Mutlu azınlık, bu sefalete düşenlerin durumlarını düzeltici hiç bir çaba göstermez, çünkü çıkarları işsizliğin artmasında memleketin sanayileştirilmemesinde, toprak ağalığı sisteminde ve yabancıyla ortaklık kurup bire bin kazanma, ithalat - ihracat işleriyle milyonlar vurmadadır.

Bütün bu sebepler ve gerekler içindir ki devlete düşen ödevlerin yerine getirilmesini ve işçilerin korunmasını ancak reformlardan yana olan işçi sınıfı seçimle kendi öz temsilcilerini Mecalse gönderebilirse sağlayabilir. Bunu bilerek işçilerin Anayasa haklarına ve hürriyetlerine sahip olması şarttır... Gerçekleri görmesi ve çözüm yolunun ne olduğunu iyice bilmesi zorunludur.

Kanunsuz Grev

Baştarafı 4 de

yin edilmemiştir. Oysa baktığımızda görüyoruzki, 275 sayılı kanun hiç bir suçu tarif etmeden, nelerin suç sayıldığını açık, kesin, şüpheden uzak, herkesin anlıyabileceği şekilde yasak fiilleri unsurları ile tanımlamadan kanun dışı grevler cezalandırılır hükmünü koymuştur Bu tanzim tarzı gerek Anayasanın kanunsuz suç olmaz hükmüne ve gerekse ceza kanunu yapımı tekniğine aykırıdır.

275 sayılı kanunda hukuki bir takım tefsirler neticesi doğabilecek hukuki kanunsuzluk halleri 17. m. 2 fıkrasına ve 54. maddeye göre kıyasen suç sayılacaktır. Oysa, cezada kıyasen olmaması temel bir ceza hukuku kuralıdır. İçi boş, muhtevası olmayan suç kalıpları yapmağa da ne Anayasa ne Birleşmiş Milletler İnsan Hakları ve ne de hukuk prensipleri bakımından imkân yoktur.

Ayrıca, Ceza Hukuku yönünden bir noktaya daha işaret edelim. 275 sayılı kanunun hükmüne göre, kanun dışı grev yapmak ancak kasten işlenebilecek bir suç niteliğindedir. Yani, kanunda açıkça bir hüküm olmadıkça taksir ile kanunsuz grev suçunu işlemeğe imkân olmadığına göre, kasten ihlâl edilmesi gereken fiillerin ne olduğunun bilinmesi Ceza Hukuku yönünden ayrıca ehemmiyetlidir. Bütün bu durumlar sebebi ile 54. maddeye göre kimseye ceza vermeye hukuki imkân yoktur.

Tatbikatta, birçok sendikacı ve işçinin haksız soruşturmalara uğramalarına sebebiyet veren 275 sayılı kanunun 54. maddesinin tamamen kaldırılması hem 275 sayılı kanunun batı demokrasilerinin hukuklarına yaklaşmak ve hemde belki de daha önemlisi Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına uymak bakımından gerekli bulunmaktadır.

Sendika Demokrasisinin güzel bir örneği, her şey üyelerin inanı oylarına göre tecelli eder. İşte önemli bir karar arifesinde yapılan teklife «evet» diyen sendikalı işçiler, ellerle kararın anlaşılması, yöneticilerin o yoldaki çalışmalarının başlangıcı olmaktadır.

Karadeniz Ereğlisinde kurulan yeni Demir ve Çelik fabrikalarında çalışan işçiler adına Türkiye Maden—İş Sendikasının müzakere ekibi ile işvereni temsil eden müzakere grubu bir arada Ocak ayında geçen-ay başlayan toplu sözleşme görüşmelerinin devamı sırasında taraflar teklif lerini daha açık hale getirecekler

Grev Hakkını

Baştarafı 4 de

...tiği Açık Oturum Eminönü Öğrenci Lokalinde seçkin bir dinleyici kütlesi önünde yapıldı. Kemal Sülker, Melih Tümer ve Akgün Ersoy aynı amaca yönelen fikirler ve görüşler getirdiler, yalnız Şahap Kocatopçu (İşverenler adına) yaptığı konuşmalarında bu görüşlerin çoğuna katılamadığını bildirdi.

Kemal Sülker, Genel olarak 275 sayılı toplu iş sözleşmesi, grev ve lokavt kanununun, adından başlayarak Anayasaya aykırı olduğunu bildirerek kanunun en az 7 maddesinin Anayasaya aykırı hükümler getirdiğini ve kanunun 17, 18, 20, 21, 22, 25 ve 29. maddelerinin tahlilini yaparak grev hakkının bir kanunla kısıtlandığını ve ihlâl edildiğini örneklerle belirtmeye çalıştı.

Avukat Akgün Ersoy da uygulamada karşılaşılan grev hakkının ihlâlleri üzerinde durdu ve kanunun 27. maddesinin 2. fıkrasında açık olarak belirtildiği halde grev yapılan işyerlerinde işverenlerin yeni işçi alarak grevcilerin yerinde çalıştırıldığını bildirdi. Bu yoldaki kanuni mücadelenin grev hakkı lehine sonuç vermemesinden yakındı.

Şahap Kocatopçu, Lokavt hakkını savundu, kanunun bugünkü hükümlerinin yerinde olduğunu bildirdi, ancak grev hakkının kötüye kullanılmasını önlemek amacıyla kanunda yeni kısıtlamalara gidilmesi gereği üzerinde durarak Ocak ayında toplanacak Çalışma Meclisinin bunu ele alacağını bildirdi.

Son olarak konuşan Kemal Sülker şu noktalar üzerinde israr etti:

1— Herhangi bir grevin usul bakımından kanun veya gayri kanuni diye ikiye ayrılması Anayasanın tanıdığı grev hakkına aykırıdır. Grev hiç olmazsa amacı bakımından ve yalnız bu sebeple kanuni ve kanun dışı grev olarak ayrılmalıdır. Usul hatası yüzünden bir grevi kanun dışı grev ilan etmek ve grevcileri cezalandırarak Anayasa ilkeleriyle bağdaşmaz.

2 — Lokavt greve eşit bir hak olarak tanınmaz. Biz Türkiye gerçeklerine göre hareke te mecburuz. Başka memleketle grevle birlikte lokavt hakkının da verilmiş olması bizi ilgilendirmez. Lokavt mevcudu koruyan hatta daha aşağı iş ve ücret şartlarını dayatan bir işvereni bu yolda güçlendirir. Anayasa iktisadi ve sosyal durumlarını korumak veya düzeltmek hakkını getirmiştir. Çalışanların insanca yaşaması, işçilerin insanlık haysiyetine yaraşır bir yaşayış seviyesine ulaşması ilkelerini öngörmüştür. Bu haliyle işçileri, aileleriyle birlikte açlığa ve işsizliğe mahkûm etmeye yarayacak bir hak, insanlık hakkı ve sosyal bir hak değildir. Bu bakımdan da Anayasamızda yer almamıştır. Anayasada yer almayan bir hak grev hakkıyla birlikte ve ona eşit bir hak olarak [illegible] tanınamaz.

3 — Grevi yasaklayan 275 sayılı [illegible] nun 20. maddesi, Anayasa'nın bir hakkın özüne dokunulamaz ilkesini çiğnemektedir ve bu madde grev hakkını ihlâl etmektedir.

4— Aynı kanunun 21. maddesi Bakanlar Kuruluna grevi önlemek ve durdurmak hakkı getirmekle grev hakkının özünü ve hakkın kendisini ortadan kaldırmaktadır. Bu madde ile de grev hakkı ihlâl edilmiş olmaktadır.

5 — Grev oylamasının yapılması ve hele işyerinde yapılması : üstelik greve sendika karar verecekken, greve yalnız sendikalı işçilerin hakları söz konusu olarak karar verilecekken, grev oylamasına bütün işçilerin ve müstahdemlerin katılması, bunların üye olmadıkları bir teşekkülün karar verme haklarını ihlâl ve sonunda grev hakkının kullanılmasını önleyici bir durum yaratmaktadır. Bu madde de grev hakkını ihlâl etmekte ve Anayasaya aykırı bulunmaktadır.

6 — İşyerinin güvenliğinin, makine ve demirbaşlarının, gereçlerinin, ham madde, yarı mamul ve mamul maddelerin bozulmasını önleme amacının gözetilmesi ve bunun için de bir kısım işçilerin greve katılmasının yasaklanması grev hakkının ve maksadının ihlâlidir. Tabiidir ki grev yapmak suretiyle beri ve tutucu bir sosyal ve ekonomik politika izleyen işverene zarar vermek suretiyle onu Anayasa ruhuna uygun bir düzen kurdurmaya zorlamak gerekecektir. Bu zarar unsuru ortadan kaldırmakla ve bir kısım işçilerin greve katılması bu yolla da sınırlanmakla Anayasada yer alan grev hakkı tam olarak ihlâl edilmiş olmaktadır.

7 — En önemlisi, bir greve usul ve şekil bakımından kanun dışı grev damgası vurulunca yıllarca çalışan ve bir hak uğruna mücadele eden işçilerin birikmiş kıdem tazminatı ortadan kaldırılmaktadır. Bu müktesap haklarını ortadan kaldıran 29. madde ile greve katılmak çok büyük bir cesaret işi haline gelmektedir. Bir hakkın kullanılması ne bir cesaret ne kahramanlık işi olmalıdır ne de bir hatadan dolayı edinilmiş haklar ortadan kaldırılmalıdır.

Bu yedi nokta, 275 sayılı kanunun [illegible] disinin grev hakkını ihlâl ettiğini ortaya koymaktadır. Bu bakımdan uygulama alanına geçilmeden de, grev hakkı kısıtlanmış, işlemez hale konulmuştur. Sonra da uygulamada grev hakkı korunamamıştır. Adapazarı Ziraî Donatım Kurumu Fabrikası grevinin durdurulması kararı ile Arçelik fabrikasında grev yapan işçilerin yerine yeni işçilerin alınması suçunun önlenememesi [illegible] yeni ve en açık kanıtlar.

Kemal Sülkerin bu konuşması yaygın bir tasviple karşılanmıştır.

Maden-iş Basın-Yayın programı

Baştarafı 3 de

küçük cep broşürleri yayınlayarak bir konuda sendika temsilcilerini ve üyeleri eğitecektir. Ayrıca her dört ayda bir önemli bir konu hakkında bir kitap yayınlıyacaktır.

Bütün bu çalışmalar işçilerin, daha iyi yurtdaş ve daha bilgili insan haline getirmeyi, Anayasada yer alan ilkeleri uygulatıcı birer eleman seviyesine yükseltmeyi amaç bilecektir.

1965 yılında IMF. nin yapacağı seminerler

Baştarafı 2 de

birisi de katılacaktır. 30 kadın işçinin katılacağı Seminerde sanayi ülkelerinde ve gelişen ülkelerde kadın işçilerin durumu ve kanun önünde eşitliği ele alınacaktır. Ayrıca şu konularda da değinilecektir.

Çeşitli ülkelerdeki politik durum - İngiliz geleneksel hukukuna göre durum — öğretim imkânları — Meslekî Eğitim — Ücretler ve eşit ödeme ilkesi — Kadın işçilere iş bulma ve kadın işçilerin sendikalaşmaları

İMF. nin 1965 yılı çalışma programına göre Otomobil işkolunda durum kötüye giderse Ekim sonunda Avrupa Otomobil Konferansı toplanacaktır. Meslek eğitimi Komitesi toplantısında işçilerin karşılaşacağı yeni sorunlar ele alınacak, 1965 yılı sonunda da Lâtin Amerikada gençlik semineri düzenlenecektir. 12 gün sürecek olan bu seminer Kolombiyada toplanacaktır.

[illegible] İMF nin çalışma [illegible] Türkiyede yalnız Türkiye Maden-İş Sendikası üyeleri istifade etmektedir.

Maden-iş'in gücü

Baştarafı 5 de

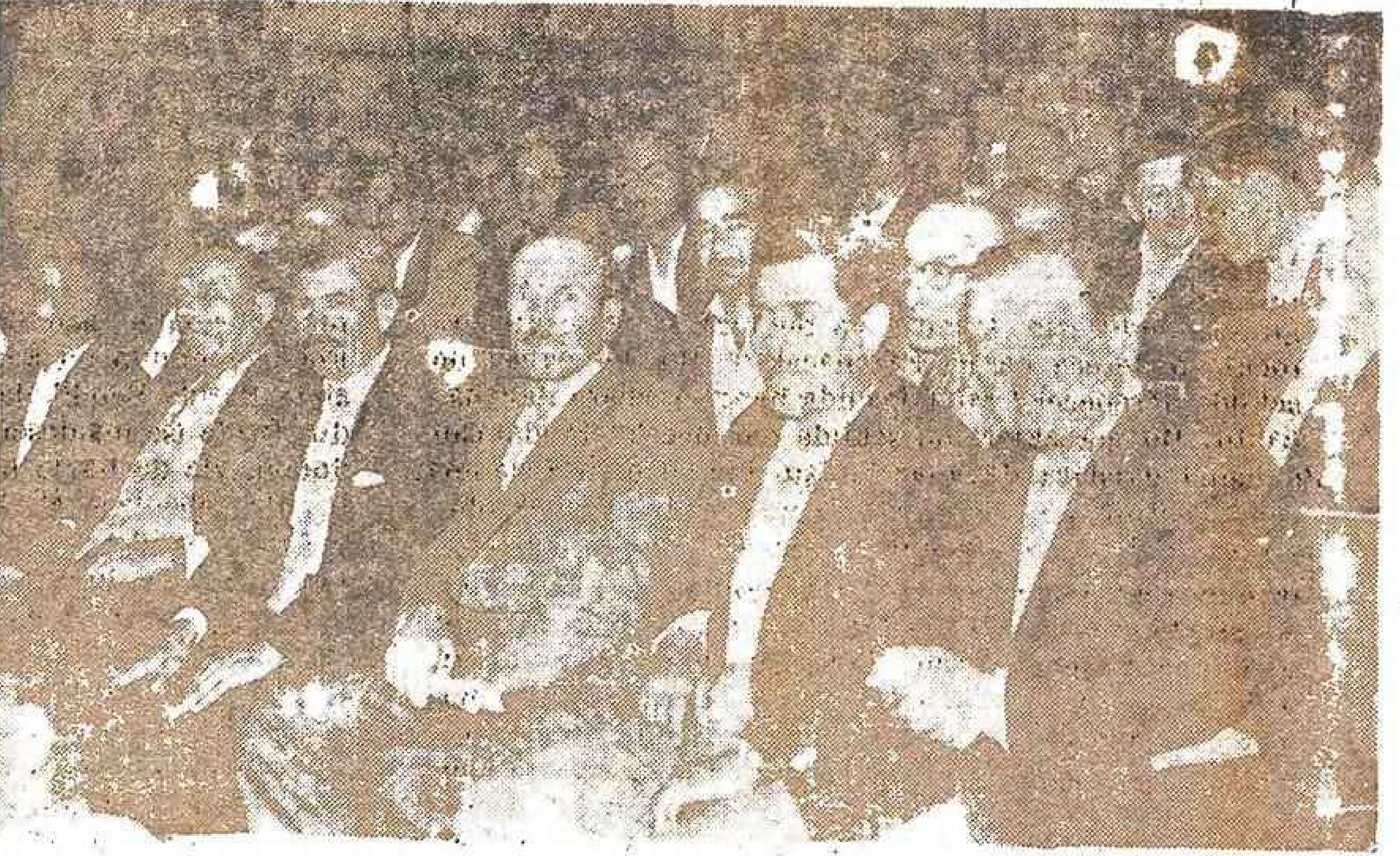
Sendika aidatlarının artışı ile aidatlardan ayrılacak miktar grev fonu olarak sendikamızda ve Türk — İş aidatlarının tamamı Türk — İş konfederasyonunda. (Bu aidat bütün iş kollarındaki üye sendikalarca toplanıp yollanmaktadır) toplanmakla, Toplu Sözleşme masasında sendikalar gerekli gücü kazanmış olacaktır.

Gelecek dönem oturacağımız Toplu Sözleşme müzakerelerinde güvenilen bir grev fonunun arkasına dayanan müzakerecilerimiz işçi haklarının müdafaasını yaparken daha serbest ve müsterih olacaklardır. Çünkü arkalarında kendilerine destek olan, kasada o işyerinde grev olursa işçiyi besleyecek para mevcuttur.

Türkiye Maden - İş Sendikası üyesi, sana sesleniyorum, Eskişehirde senin temsilcilerinin senin adına verilen oylarına hürmet göster, bu karara sen de katıl ve etrafındaki arkadaşların da teşvik et, çünkü kuvvet, ancak birlikten doğar.

Maden-İş Sendikasının yaptığı ve yapmakta olduğu toplu sözleşmeler işçiler arasında büyük memnunluk yaratmakta ve sendikaya karşı güven uyandırmaktadır Fotoğrafta Philips te imzalanan toplu sözleşmeden sonra Philips işçilerini Maden-İş Genel Başkanı Kemal Türklerle görülüyor

ÜSTTE:

Tarihi kongre Karabük Demir Çelik Fabrikası işçileri Maden—İş Sendikasına katılmak kararı aldılar iltihak kongreye ait tarihi bir fotoğraf

ORTADA:

Ereğli Demir Çelik işletmeleriye yapılacak olan sözleşmeye işveren temsilcileri olarak katılan Endü. Mümessilleri Müdürü Saim Mersinoğlu ile Genel İşletme Müdürü Adil Tüzün Sağda konuşmalar sırasında gözüküyorlar

ALTTA :

Türk—İş Başkanı Seyfi Demirsoyla Maden—İş Sendikası Genel Başkanı Kemal Türkler inorada. Her iki sendikacı işçi hakları konusunda konuşuyor. Kemal Türkler Maden-İş Sendikasının faaliyetlerine dair etraflı bilgiyi veriyor.

Demirsoy ve Türkler

Antalyadaki Ferrokrom fabrikasında çalışan işçilerin haklarını korumak için imzalanan toplu sözleşme ile işçilere yeniden bir çok menfaatler sağlanmıştır. Bu başarılı sözleşmenin imza töreninde Genel Müdür Suat Saltık ve Genel Başkan Kemal Türkler

Ana tüzüğe göre Türkiye Maden—İş üyeleri her yıl birer gündeliklerini Türk-İş Konfederasyonuna dayanışma aidatı olarak vermek mevkiindedirler. Maden İş Sendikası bu gereğin yerine getirilmesi için faaliyete geçmiştir. Genel Başkan Kemal Türkler Adapazarı Ziraî Donatım Kurumu işçilerine hitap etmiş ve birer yevmiyelerinin kesilmesi lüzumunu anlatmıştır. İşçiler seve seve bu Anatüzük hükmünü yerine getirmeye karar vermişlerdir.

MADEN - İŞ
Türkiye Maden, Madeni Eşya ve Makine Sanayii Sendikası İşçileri Adına Sahibi ve Mes'ul Müdür KEMAL TÜRKLER
İdare yeri: İst. Cağaloğlu Nuruosmaniye Cad. Alibaba Türbe Sok. No: 18 Kat: 3
BASKI ve DİZGİ : İŞÇİ POSTASI TESİSLERİ

Kırıkkalede de Şubemiz kuruldu

(Baştarafı 1. nci sayfada) çalar ve benzeri işler yapanla rı ile seri halinde büyüklü, kü çüklü tadil ve ıslâh işlerini ya pan işçiler, Sendikalar Kanu nuna göre Türkiye Maden — İş Sendikasının mensupları a- rasında yer alacak nitelikteydi ler. Bu işçiler, Türkiye Maden — İş Sendikasına üye olmak isteğinde bulunuyorlardı. Ancak, Maden — İş, Türk — İş Konfederasyonuna bağlı ve o nun teşkilâtlanma ilkelerine çok saygılı bir teşekkül oldu ğu için, bu istekleri Metal — İş Federasyonu ile birleşme suretiyle gerçekleştirmeyi ar- zulamaktaydı. Onun için de bu yoldaki istekleri karşılamamayı uygun görüyordu.

Ancak Metal — İş Federasyo nunun, Maden — İşle birleşme si bir türlü mümkün olama- yınca ve Metal — İş sendikacı lık ilkelerini ihlâl eder bir yo lu seçince, ısrarlı istekleri ce vapsız bırakmak işçi hakları- na sırt çevirmek olacaktı. O- nun için de Türkiye Maden — İş Sendikası bu istekleri yeri ne getirmeye karar verdi.

YAPILAN ÇALIŞMALAR

Altı ay önce, işçilerden bir grup, Türkiye Maden — İş Sen dikasının çalışmalarının verim liliğini görerek modern bir sen dikacılık anlayışının kırıkkale de de uygulanmasını istemiş ve Genel Merkezin harekete geç- mesini gerekli bulmuştur. Bu istekleri incelemek için Sendi kanın Birinci Bölge Temsilcisi İsmail Sığın ve Silâhdarağa Şubesi Başkanı Şinasi Kaya, Kırıkkaleye gönderilmiştir.

Bu iki sendikacı şube açılma sını isteyen işçilerle görüşme- lerde bulunmuş ve şikâyet et- tikleri Sendikacılıkla ilgili hu susları birer birer tesbit etmiş lerdir. İstanbula döndükten son ra Genel Başkanlığa raporları nı veren inceleme komisyonu, işçilerin gerçek bir sendikacı- lığa olan susuzluğunu dile getir miştir. Ancak, Maden — İş, teş kilâtlanma konusunda Türk - İşin çalışmalarına büyük önem verdiği için bu istekleri «bek- letme» politikasını izlemiştir. Yalnız, Türk — İşin teşkilâtlan ma konusunda federasyonları Millî Sendikalarla işbirliği ya parak federasyon sistemini ta rihe mal etme çabası madeni eşya ve makine sanayii işko- lunda henüz verimli olamamış tır. Altı ay bekleme dönemini geçiren Maden — İş, yeni yeni isteklerle karşılaşmıştır. Bu işyerinde işçilerin çok şeyler beklediği, fakat sendikaları - nın ve özellikle federasyonları nın bu ihtiyaçları karşılamak tan sakındıkları kanısına va ran Türkiye Maden — İş Sen dikası, Kırıkkalede 78 üyesi bulunduğu halde bu üye yazma işini geliştirmekten kaçınmış ve toplu sözleşmenin Metal — İş Federasyonunca yapılması sonuna kadar beklemeyi fayda lı bulmuştur.

Maden — İş Sendikası um- muştur ki, Metal — İş, birlikten cak, bu arada Metal — İşin mil li sendikaya dönme eğilimi de güçlenecek Maden — İş, bu yeni iltihakla yeni hamlelere girişebilecektir. Böylece de Kı rıkkaleli işçilerin istekleri geç de olsa gerçekleşecektir.

Ne varki, Toplu Sözleşme ya pan Metal — İşin, işçileri tat min etmekten çok uzak kalma sı, hem işçilerin Türkiye Ma den — İş Sendikasına olan gü venlerini arttırmış, hem de ba zı sendika ve federasyon yöne ticilerine çevrilen tenkit okla rını her gün biraz daha güç lendirmiştir. Bu gerçekler kar şısında Türkiye Maden — İş Sendikası, «bekletme» politika sından ayrılmak zorunluğunu duymuştur.

İSTEKLERE CEVAP

Bunun üzerine Maden — İş, Kırıkkale işçilerin istiklerini karşılamak için Metal — İşle birleşme konusunu yeniden ta- zelemeğe teşebbüs etmiş, fa - kat, Metal — İşte hayal kırık lığına uğrayan işçiler bu teşeb büsle vakit geçirmenin boşluğu nu belirtmişlerdir. Bunu daha kuvvetle belirtmek isteyen iş çiler, Türkiye Maden — İş Sen dikasının bir şubesi olmağa a zimli olduklarını, eğer Maden — İş bu isteği karşılamazsa ye ni bir sendika kurarak mutlak surette Metal — İşten ayrıla - caklarını bildirmiş, tuttukları bir bina hemen faaliyete ge çebileceklerini belirtmişlerdir. Bu gercekle karşılaşılaşan Ma- den — İş yöneticileri, Genel Başkan Vekili ve Teşkilâtlan- ma Dairesi Başkanı Kâzım Nar manlıyı Kırıkkaleye gönderme ye ve durumu son bir kere da ha aydınlığa çıkarmasına ka- rar vermişlerdir.

NARMANLININ ÇALIŞMALARI

Türkiye Maden — İş Sendi- kası Genel Başkan Vekili Kâ- zım Narmanlı, Kırıkkaleye var dıktan sonra işçilerin ısrarlı is tekleriyle karşılaşmış ve bu is tekleri Metal — İş içinde kala olan Maden — İşin birleşmesi yoluyla yerine getirmenin asla mümkün olamayacağı hakika- ti ile yüz yüze gelmiştir. Bu nun üzerine Narmanlı, hemen bir bina aramaya koyulmuş ve Maden — İşin Kırıkkale Bölge Merkez Şubesi olmaya elverişli bir binayı kiralamıştır.

YENİ BÖLGE MERKEZİ

Bu suretle Türkiye Maden — İş Sendikasının yeni Bölge Merkez Şubesi için geniş oda ları bulunan ve sendikacılık ça lışmalarının tam olarak yürü tülmesine elverişli bina tuttuk tan sonra Bölge Merkez Şube sinin Müteşebbis Yönetim Ku rulunun yetkisine dayanarak teş kil çalışmalarına koyulmuştur. Kırıkkale fabrikalarında çeşit li mesleklere mensup yüzlerce yeni Maden — İş üyelerinden 13 kişilik bir kurul meydana getiren Narmanlı, yeni Bölge Merkez Şubesinin ihtiyaçlarını tesbit ederek Genel Merkeze bildirmiştir.

Genel Merkez hemen gerekli olan evrakı matbua ve malze meyi temin ederek Kırıkkaleye sevketmiştir. Bu suretle 1964 yılının sonlarında, Türkiye Ma den — İş Sendikası Türkiye - nin çok önemli bir fabrikalar grubunda ana endüstri merkez lerinden birinde, kendi meslek daşlarına hizmet etme imkânı na kavuşmuştur.

ŞUBE BİNASI

Zafer Caddesinde Karakaya Pasajında 3. katta 68 No. lu dai reyi kiralayan Türkiye Maden — İş Sendikası Kırıkkale Böl ge Merkez Şubesi yöneticileri bu binada çalışmalara başlamış lardır. İlk olarak 2500 işçinin üye olmak maksadıyla Giriş beyannamesi istediği Kırıkka- lede en kısa süre içinde 7000 işçinin Türkiye Maden — İş Sendikasına üye olacağı anla- şılmaktadır. Maden - İş - 122) kısaltılmış adıyla çalışmalara başlayan yeni Bölge Merkez Şubesinin Müteşebbis Yönetim kurulu üyeleri ve meslekleriy le görevleri aşağıdadır:

Başkan Haydar Duruyürek (Tornacı — Top Fabrikası), Başkanvekili İbrahim Önder (Tornacı — Top Fabrikası), Sekreter Turhan Şeker (Tor- nacı — Mühimmat Fabrikası), Muhasip Mustafa Doğan (Tor- nacı — Top Fabrikası), Vezne- dar Şevki Altındağ (Sıhhî tesi satçı — Pirinç Haddehanesi), Üyeler: Ali Kandemir (Taşla- macı — Top Fabrikası), Osman Keskin (Duvarcı — Çelik Fab- rikası), İsmail Büyükkurvaylı (Montajcı — Top Fabrikası), Hamdi Kayabaşı (Tesviyeci — Tüfek Fabrikası), Ömer Dön- mez (Duvarcı Çelik Fab.) Ah- met Sayın (Tornacı — Mühim mat Fabrikası), İsmail Çeltik tesisatçısı — Pirinç Fabrikası) Tevabil Önder (Puvantör — Tü fek Fabrikası).

İş haftasının 45 saate indirilmesi için çalışılacak

(Baştarafı 1. nci sayfada) kanunlaşması için etkili olma- ları lüzumu ortadadır. Zaten sendikalar da bütün dünyada iş günlerinin beşe indirilmesi ve çalışma sürelerinin 48 saat- ten daha aşağılara kaydırılma sı yolunda çaba harcamakta- dırlar. Netekim komşu mem- leketlerden Yunanistana kazan- cılar ve elektrik kaynakçıları- nın iş günleri sekiz saatten 7 saate indirilmiş ve gemi tamir ve yapımı ile uğraşanlar sen- dikaları aracılığıyla haftada 42 saat çalışmaya başlamışlardır.

İtalyada da toplu sözleşme- ler yoluyla iş saatlerinde indi- rim yapmak mümkün olmuş tur. 1964 yılında Çelik İşkolu haftada 45 saat, Oto ve Uçak işkolu 46 saat, Elektrik, Maki- ne, Elektronik ve Döküm işle- rinde haftada 46,5 saat, Gemi Sanayiinde 47 saatlik iş haf- tası uygulanmıştır. 1965 yılın- da Çelik işkolunda 44 saatlik iş haftası başlayacak, aynı yıl Temmuzunda da bu mikdar 43 saate indirilecektir. Oto ve Uçak imalâtındaki çalışmalar da haftada 44 saat olarak tes bit edilmiş bulunmaktadır.

Komşu memleketlerde bu yolda çabalar verimli olurken uygar memleketlerde de aynı amaca yönelmiş çalışmalar ol muş ve başarı sağlanmıştır. Ne tekim Alman Maden İşçileri Sendikası İG Metall, 1 milyon 800 bin üyesinin haftalık çalış- ma sürelerini 40 saate indir- miştir. Bu yıl bu mikdarın 38 —36 saat olması yolunda mü- cadeleye karar vermiş bulun- maktadırlar.

Amerika Birleşik Devletlerin de Uçak, otomobil ve traktör işçileri sendikası da halen yü- rürlükte olan 40 saatlik çalış- ma haftasını 36 saate indir- mek için karar almış ve ka rarını uygulatmışlardır. Bu suretle bu sendika 1 milyon 400 bin üyesinin çalışma saat lerini ücretlerinde herhangi bi değişiklik olmadan azaltma yı başarmıştır.

Ayrıca Amerika Çelik İşçile- ri Sendikası radyo, buz dolabı gibi elektrik cihazlarını yapan işçilerin 40 saatlik çalışma haftasını 36 saate indirmek i- çin çalışmaktadır.

Bütün dünyada işçi sağlığı ve işsiz işçilere iş bulunması amacını güden bu tip çalışma ları Maden — İş Sendikası da yeni toplu sözleşme dönedinde yapacaktır.

Türkiye Maden — İş Sendi- kası 1965 yılında iş haftasının 45 saat olarak düzenlenmesi ve Cumartesi günleri tatil yapıl- ması tezini savunacaktır. Türk ulusunun en zengin hazinesi o lan emeğin yıpranmasını önle- mek ve insanın ortalama yaş yılının yükseltilmesi amacını güderek yapılacak çalışmaların başarılı olması tabiidir.

Beyaz yakalılar

(Baştarafı 1 nci sayfada) ma'arında çalışanların hangi ad ve sıfatı taşırlarsa taşısın- lar birer emekçi oldukları, onların görünüşte sanayi işçi sinden farklı bir muameleye ve hizmet şartlarına tâbi tu- tulmalarına rağmen iş emniye ti ve ücret bakımından «işve- ren» ... «işçi» den farksız görüldüğü yapılan anketler- den ve soruşturma ve incele- melerden anlaşılmıştır. Bu gerçeği bilen Türkiye Maden — İş Sendikası, fabrikalarda- ki büro personelinin de 275 sayılıyı kanuna göre sendika- ya üye olmalarını ve onlar i- çin de toplu sözleşme hüküm leri getirmeyi karara bağla- mıştır. Bu bakımdan Maden — İşin Genel Merkez teşkilât kademeleri arasında bir de bü ro personeli dairesi ihdası uygun görülmüştür. Bu daire fabrikalardaki büro, teknik elemanlar ve denetim hizmet lerinde çalışanların meseleie- riyle uğraşacak, kendi araların dan birisinin yönetiminde teş- kilâtlanma konusunu inceleye cektir.

Her ne kadar teknolojik ge- lişmeler ve hele elektronik be yin er Türkiyede henüz geniş bir alanda uygulanmamakta ise de, kalabalık bir insan top luluğunun bütün bir ay yap- tıkları işleri bir iki günde bir tek makinenin yapmaya başla- ması, bir çok aile reisinin bir anda işsiz kalmasına yol aç- maktadır. Bu gibi sosyal faci alar karşısında ancak sen- dikaların kuvvetli bir emni- yet duvarı olduğu bilinmekte- dir.

Maden — İş, Beyaz Yakalı ların teşkilâtlanmasına kendi imkânları içinde başlayacak ve ayrı bir daire halinde Be- yaz yakalıların konularını de- rinleştirecektir.

Mesleklere göre

Baştarafı Birincide

... asyon hâini alacaktır.

Döküm, demir çekme, erit- me, otomobil endüstrisi, çelik sanayi kolları, pres ve emaye, radyo dalları ayrı ayrı ihtisas şubeleri aolarak ele alınacak- tır. Bütün bir işkolunun ortak meseleleri yanında, kendi özel likleri olan tali işkolları ulus- lararası normlara göre çalışma lar yapacak ve teklifler hazır- layacaktır.

Bu suretle Türkiye Maden — İş Sendikasında faaliyette bu lunan,

a) Teşkilâtlanma, b) Eğitim c) Basın - Yayın, d) personel, e) Toplu sözleşme. f) Araştır- ma, g) Mali işler, h) Hukuk, i) dış münasebetler olmak ü- zere mevcut 9 daire dışında mesleki daireler de kurularak çalışmalara başlayacaktır. İlk olarak:

1 — Maden cevherlerinin ve halitalarının izabesi, tavsiyesi,

2 — Haddeleme, çekme dök me, şekilleme,

3 — Çelik endüstrisi,

4 — Madenî eşya imalâtı,

5 — Makine imalâtı (otomo bil endüstrisi),

6 — Radyo ve Elektrik mal- zemesi veya cihazlar imalâtı,

ayrı ayrı meslek grubu ola rak ele alınmış olacaktır.

Yeni Yılın

(Baştarafı 1. nci sayfada)

Sendika idarecilerimizi, temsilcileri ve üyeleri sendikacılık bilgisi ile mücehhez kılmak için Eğitim proğramımıza geçen yıldan daha iyi bir şekilde devam ettik.

İyi ve istikrarlı bir mali politika uygulamaya çalıştık. şubelerimizi üyelerimize daha yararlı geniş binalara taşıdık. Yeni ücretli kadrolarla takviye ettik.

1965 yılı, Maden — İş men- supları için daha aydın ve ü- mit vericidir.

Henüz toplu iş sözleşmesi ya pılmayan işyerlerindeki üyeleri miz, imzalanacak sözleşmeler- le daha iyi haklara kavuşacak tır. Temel hak ve hürriyetleri- mize karşı, işçiye hak tanımak istemeyen, sömürücü işverenle re karşıyız. Gerektiğinde grev hakkımızı kullanmaktan asla çekinmiyeceğiz. Anlayışlı ve iş çi hak ve taleplerini normal karşılayan iyi niyetli işverenler le dost ve onlara sanayi ve ve rimlilik savaşında yardımcı ola cağız.

1965 te Türkiye dahilinde teş kilâtlanmaya ve eğitime önem vereceğiz. Bu işlere daha çok para ayıracağız. Önemli bir grev fonu kuracağız.

Üyesi olduğumuz Beynelmi- lel Federasyon ve Türk — İş Konfederasyonu ile ve diğer kar deş sendikalar ile münasebetle ri daha iyiye götürmek için çaba göstereceğiz.

Bu yıl mevcut faaliyetlerimi zi devam ettirmekle beraber, üyelerimizin ücretli yıllık izin- lerini daha iyi geçirmeleri ve taksitli daha ucuz mal temin edebilmeleri için kamp teşki- lâtı, tüketim kooperatifi gibi kuruluşlar hakkında program- ları yürürlüğe koyacağız.

Kanun ve mevzuatta Anaya saya aykırı ve işçi haklarına karşı hükümlerin değiştirilme- si için mevcut mücadelemizi bu yıl daha da hızlandıracağız. Bu anlayışın yönetici ve uygulayı cılarından başlayarak sermaye den yana anlayışa sahip olanla ra. çalışanların Anayasa temi- natı altında bulunan hak ve hürriyetlerini fiilen yok etmeye çalışan zihniyete ve bu zihniyet sahiplerine karşı mücadelemiz- den asla vazgeçmiyeceğiz. Bu uğurda her meşru yoldan bü tün imkânlarla karşılarında o- lacağız.

Yeni yılda parolamız:

— Daha iyi iş,

— Daha iyi ücret,

— Daha iyi iş ve geçim şart ları,

— Anayasadaki temel hak ve hürriyetlerimizin gerçekleş- mesi, sosyal Adaletin teeessü- sü!...

Bütün çalışanların ve Emek ten yana olanların yeni yılı kutlu olsun.

KEMAL TÜRKLER
Maden — İş Genel Başkanı

Toplu Sözleşme

1964 YILI SÖZLEŞMELERİ

1964 yılında Türkiye Maden — İş Sendikası 106 işyerinde toplu iş sözleşmesi yapmış ve bu 106 işyerinde çalışan 17.369 üyesi Anayasasının getirdiği yeni haklardan yaralanmaya başlamışladır. Sendika halen 74 işverenle toplu sözleşme müzakerelerini yürütmektedir.

Şimdiye kadar imzalanan top lu sözleşmelerin yapıldığı işyer lerinin bölgeler bakımından da ğılışı şöyle olmuştur:

BÖLGELERE GÖRE TOPLU SÖZLEŞMELERİN DAĞILIŞI

Bölge Merkez Şubeleri	Sözleşme sayısı
Adana	3
Adapazarı	2
Ankara	6
Antalya	2
Eskişehir	6
İzmir	22
Karabük	2
Pendik	7
Silâhtarağa	16
Şişli	19
Topkapı	21
Genel toplam	106

Yapılan bu toplu iş sözleş- meleriyle işçilere bir çok men faatler sağlanmıştır.

SAĞLANAN MENFAATLER

Bir kısım işyerlerinde işçile- re yemek verilmemektedir. Ma den — İş Sendikası 76 işyerin de en az günde 175 kuruş ol- mak, bazı işyerlerinde ise gün de 250 kuruşu bulan yemek verilmesini sağladı. Böylece ü yelerden 4923 işçi toplu sözleş melerle parasız yemek hakkını elde etti.

Asgari ücretler resmi makam larca 110 -125 kuruş olarak tes bit edildiği halde Maden — İş Sendikası kendi işkolunda as gari ücretleri 165 kuruşa çıkar dı, bir kısım fabrikalarda da bu ücretin en az 220 kuruş ola rak ödenmesini başardı. Asgari ücretlerin arttırılması suretiy- le ücretlerinde saatte 55 ku- ruş birden yükselme olan işçi sayısı 5-13 ü buldu. Ücretleri nin asgari haddinin yükseltil mesiyle saatte 20—35 kuruş a rasında ... sayısı ise 24332 yi buldu. Böy lece 7.445 işçinin saat ücretle- ri, asgari ücretin yükseltilmesiy le saatte 20—55 kuruş arasın- da arttırıldı.

Bunun dışında ücretlerde ge nel olarak da yüzde 10—35 ara sında zam sağlandı. 106 işye- rinde yapılan sözleşme ile or talama ücret zammı yüzde 22 yi buldu. Bu mikdar sosyal yardımlarla birlikte 36 oldu... Demek ki, Türkiye Maden — İş Sendikası, üyelerine 1964 yı lında ortalama yüzde 36 ora- nında ücret zammı sağlamış oldu.

SOSYAL YARDIMLAR

Türkiye Maden — İş Sendi kası, temel ücret dışında sos- yal yardımlarla da işçinin eko nomik durumunu düzeltici ça- balar harcadı. İşçilere 106 iş yerinde muhtelif sosyal yar- dımlar yapılması düzenini ku du. Bunlarda nbir kısmı genel olarak şöyledir:

Evlenen işçilere işveren 250 — 500 lira arasında yardım ya pacak.... Çocuğu olan Maden — İş üyelerine İşçi Sigortala- rı Kurumunun sağlayacağı men faat dışında 150 — 250 lira do ğum yardımı yapacaktır. İşçi- nin bakmak zorunda olduğu ai lesi fertlerinden birinin ölümü dolayısıyle işveren, Maden — İş üyelerine 100—250 liralık bir cenaze masrafına katılma payı ödeyecektir. Bir Türkiye Ma- den — İş üyesinin ölümünde, en yakınına hemen 1000 lira ö denecek, ayrıca işçinin işyerin de biriken kıdem tazminatını varislerine verecektir.

FAZLA MESAİ ZAMMI

Genel olarak fazla mesai ya- pılmasına tarafdar olmayan Türkiye Maden — İş Sendikası, çalışma hayatımızın icaplarına uyarak fazla mesaiye muvafa- kat etmiş ve ancak fazla mesai yapacaklara yüzde 25—50 ara sında zam yapılması yerine bu zammın yüzde 50—75 ve genel tatil ve benzeri sayılı günler- de yapılacak fazla mesailerin de yüzde 100 zamlı ödenmesini toplu sözleşmelere geçilmiştir.

YILLIK ÜCRETLİ İZİNLER

Yıllık ücretli izin hakkının iyi kullanılması ve amacına u laşması yolunda sendikanın yaptığı çalışmalarla da işçilere yeni haklar sağlanmıştır. Bu a rada bir kısım işyerlerinde yıl lık ücretli izin süresi 3 gün uzatılmış izin ücretlerinin yüz de 15 zamlı ödenmesi kararlaş tırılmıştır.

Dini bayramlarda bir kısım işyerlerinde işçilere zamlı üc- ret ödenmesi de temin edilmiş tir. Böylece Ramazan ve Kur- ban bayramlarında bir kısım Maden — İş üyeleri ücretlerini yüzde ... zamlı alacaklardır.

İKRAMİYE ve ÇOCUK ZAMLARI

Yapılan toplu iş sözleşmele- rinde bazı işyerlerinde yıl son ları işçilere ikramiye veril mesi de hükme bağlanmış - tır. Bu ikramiyeler işçilerin bir haftalık ücret tutarların dan başlayarak bir aylık ücret tutarına kadar yükselmekte ve bu ikramiyeler işçilerin kıdem lerine göre hesaplanmaktadır.

Hemen hemen bütün toplu iş sözleşmelerinde çocukları o- lan işçilere ayrı bir sosyal yar dım yapılması da sağlanmıştır. Genel olarak işverenler her ço cuk için ayda 10 lira vermekte dirler. Bazı işyerlerinde bu mikdar 25 lira olarak kabul ettirebilmiştir.

1965 SÖZLEŞMELERİ

Türkiye Maden — İş Sendi- kası 1965 yılında yeni toplu iş sözleşmeleri yapacaktır. Bu sözleşmelerde geçen yıldan a- lınan tecrübeler ve sağlanan menfaatler gözetilerek Maden — İş üyelerine yeni haklar te min edilecek, yeni menfaatlar elde edilecektir. Yeni yıl için- de Bölge Merkez Subelerinin imzalayacakları ve halen gö- rüşmeleri devem eden sözleşme lerin sayıları ve bölgeleri şöy ledir:

Bölge Merkez Şubeleri	Sözleşme sayısı
Adana	4
Adapazarı	—
Ankara	15
Antalya	1
Ereğli	1
Eskişehir	4
İzmir	2
Karabük	7
Pendik	3
Şişli	8
Silâhtarağa	8
Topkapı	21
Genel Toplam	74

Bu toplu sözleşme müzakere leri devam ederken muhtelif Bölge Merkez Şubeleri yeni ye ni sözleşmeler için işverenlerle teması plâna bağlanmıştır. İlk olarak 74 işyerindeki 9.123 Tür kiye Maden — İş Sendikası üye yesine ücret zammı, sosyal yar dım ve çeşitli haklar elde edi lecek, sendika temsilcilerin te minatı gerçekleşecek ve üyele ri ngelişi güzel cezalandırılma ları ve işten çıkarılmaları ön lenecek, öte yandan da 68 kü- çük işyerinde çalışan 2057 üye nin Anayasa teminatı altında bulunan toplu sözleşme ve ge rekirse grev yapma hakları kullanılacaktır Bu suretle bu yılın ilk üç aylık devresinde 11.180 işçinin çalışma şartları en iyi şekilde düzene konmuş ve üyelerle sendika arasında sağlam bir köprü atılmış ola- caktır. Bunu bu üyelerin eğitil mesi ve gerçeklerle yüz yüze getirilmesi çalışmaları izleye- cektir.

Henüz üye çoğunluğu elde edilmeyen işyerlerinde teşkilât landırma dairesinin yapacağı çalışmalar sonucunda çoğunluk sağlanır sağlanmaz toplu söz- leşme müzakerelerine başlana- caktır.

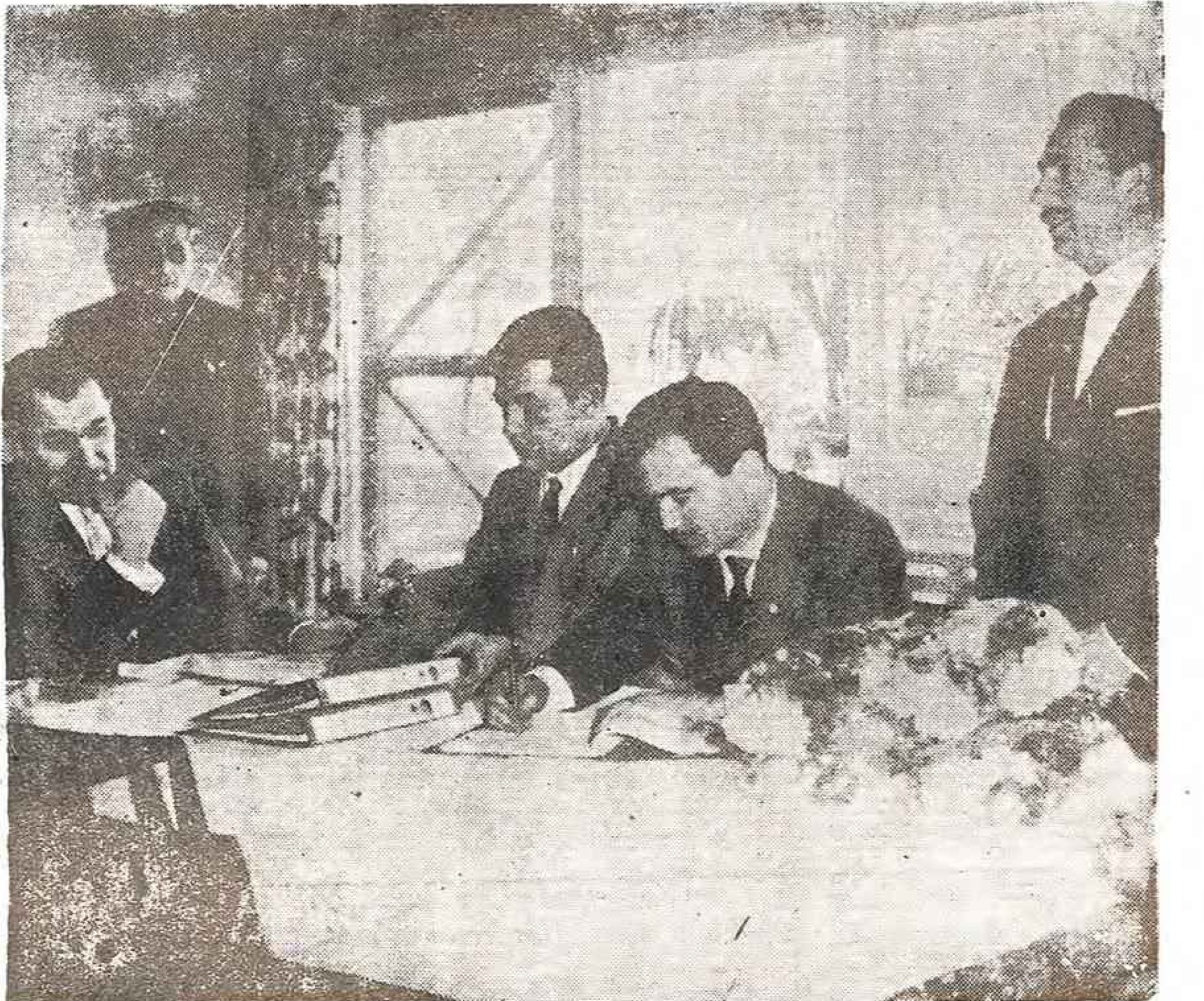
Arçelik

(Baştarafı 1. nci sayfada) yenileri alınmaz. İşveren ise, ille yeni işçi almak istemekte dir. Hemen işin kurnazlığına giden işveren, (grev kanunu- na aykırıdır) diye tutturmuş ve gerek idari katları, gerek- se kamu katlarını oyalamaya başlamıştır. İlgili katların ilgi sizliği yüzünden iş mahkeme- ye düşmüş ve yüzde yüz ka- nuna uygun bir grev kanunu- na aykırı gibi gösterilmiştir.

4 — Ne yazıktır ki, bu yüz- den grev sona ermiş ve işve- ren grevcilerin işlerine de son vermiştir.

5 — Bütün bunlar yetmiyor muş gibi, işveren şimdi de bü- tün işyerlerine grevci işçile- rin ismini göndererek bir ka- ra liste meydana getirmiştir ve bu demektir ki Arçelik'de grev yapan işçilere artık Tür kiye'de hayat yoktur.

Bu konuya sorumlu katla- rın dikkatini çeker ve bunun hemen önlenmesinin Türkiye deki işçi - işveren ilişkileri ve sanayi hayatının ilerisi için can alıcı bir konu olduğunu bildiririz.

Maden — İş geçtiğimiz yıl hayli verimli bir faaliyet göstermiş ve üyelerine bir çok sos yal haklarla birlikte yeni ücret zamları da sağlanmıştır. Fotoğrafta Maden — İş Genel Başkanı Kemal Türkler Kartal Şubesinde bir sözleşmeyi imzalarken görülmektedir.